

REGULACJE

w sprawie

**WDRAŻANIA DRUGIEJ EDYCJI SZWAJCARSKIEJ
POMOCY FINANSOWEJ DLA WYBRANYCH PAŃSTW
CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ W CELU
ZMNIEJSZENIA RÓŻNIC SPOŁECZNO-
GOSPODARCZYCH W OBRĘBIE UNII
EUROPEJSKIEJ**

Spis treści

Rozdział 1 Postanowienia ogólne	5
Artykuł 1.1 Zakres Regulacji	5
Artykuł 1.2 Ramy prawne.....	5
Artykuł 1.3 Definicje	5
Rozdział 2 Cele i zasady	7
Artykuł 2.1 Cel ogólny	7
Artykuł 2.2 Cele	7
Artykuł 2.3 Zasady ogólne	7
Artykuł 2.4 Obszary tematyczne	8
Artykuł 2.5 Uwzględnianie kwestii integracji społecznej	9
Artykuł 2.6 Uwzględnienie środków łagodzenia skutków i adaptacji do zmian klimatu	9
Artykuł 2.7 Alokacja geograficzna.....	9
Artykuł 2.8 Stosunki dwustronne, partnerstwa i specjaliści szwajcarscy	10
Artykuł 2.9 Realokacje pomiędzy Instrumentami Wsparcia	10
Rozdział 3 Zarządzanie i kontrola	10
Artykuł 3.1 Postanowienia ogólne.....	10
Artykuł 3.2 Wyznaczenie jednostek krajowych w Państwie Partnerskim.....	11
Artykuł 3.3 Krajowa Instytucja Koordynująca.....	11
Artykuł 3.4 Instytucje Pośredniczące	12
Artykuł 3.5 Instytucja Płatnicza	12
Artykuł 3.6 Instytucja Audytu	12
Artykuł 3.7 Organy szwajcarskie.....	13
Artykuł 3.8 Szwajcarski Fundusz Eksperymentalny i Partnerski na rzecz Spójności	13
Artykuł 3.9 Spotkania roczne	13
Artykuł 3.10 Spotkania okresowe	14
Artykuł 3.11 Sprawozdawczość na poziomie Programu Współpracy	14
Rozdział 4 Instrumenty Wsparcia	14
Artykuł 4.1 Identyfikacja Instrumentów Wsparcia i Instytucji Realizujących	14
Artykuł 4.2 Identyfikacja Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia.....	15
Artykuł 4.3 Dialog polityczny	16
Artykuł 4.4 Konsultacje z zainteresowanymi stronami.....	16
Artykuł 4.5 Komitety Doradcze	16
Artykuł 4.6 Nabory wniosków.....	17
Artykuł 4.7 Przygotowanie wniosku i proces zatwierdzania.....	18
Artykuł 4.8 Umowa Instrumentu Wsparcia.....	19
Artykuł 4.9 Umowa w Sprawie Realizacji Instrumentu Wsparcia.....	19

Artykuł 4.10 Umowy Partnerstwa z Partnerem lub Partnerami Szwajcarskimi Instrumentu Wsparcia.....	20
Artykuł 4.11 Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia.....	21
Artykuł 4.12 Modyfikacja Instrumentów Wsparcia	22
Artykuł 4.13 Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia	23
Artykuł 4.14 Końcowe Sprawozdania z realizacji Instrumentów Wsparcia	24
Artykuł 4.15 Zobowiązania po zakończeniu realizacji i własność aktywów	24
Artykuł 4.16 Zawieszenie i wypowiedzenie Umowy Instrumentu Wsparcia.....	25
Rozdział 5 Pomoc Techniczna	25
Artykuł 5.1 Formy Pomocy Technicznej	25
Artykuł 5.2 Przeznaczenie Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia oraz Funduszu Pomocy Technicznej.....	25
Artykuł 5.3 Ustanowienie i zarządzanie Pomocą Techniczną	25
Artykuł 5.4 Sprawozdawczość w zakresie Pomocy Technicznej.....	26
Rozdział 6 Kwalifikowalność wydatków.....	26
Artykuł 6.1 Ogólne zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków	26
Artykuł 6.2 Kwalifikowalne wydatki w ramach Projektów i Komponentów Programu	27
Artykuł 6.3 Kwalifikowalność wydatków w ramach Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia.....	27
Artykuł 6.4 Kwalifikowalność wydatków na zarządzanie ponoszone przez Operatorów Programów	28
Artykuł 6.5 Kwalifikowalność wydatków w ramach Funduszu Pomocy Technicznej	29
Artykuł 6.6 Koszty niekwalifikowalne/wykluczone.....	30
Artykuł 6.7 Standardowe skale kosztów jednostkowych.....	31
Artykuł 6.8 Dowód poniesionych wydatków	31
Rozdział 7 Zamówienia	31
Artykuł 7.1 Zasady	31
Artykuł 7.2 Rola Szwajcarii	32
Rozdział 8 Transakcje płatnicze.....	33
Artykuł 8.1 Prefinansowanie przez Państwo Partnerskie	33
Artykuł 8.2 Refundacja wydatków	33
Artykuł 8.3 Zaliczki	34
Artykuł 8.4 Waluty	35
Rozdział 9 Audyty.....	35
Artykuł 9.1 Audyty systemów zarządzania i kontroli na poziomie Programu Współpracy ..	35
Artykuł 9.2 Audyty Instrumentów Wsparcia	36
Artykuł 9.3 Strategia audytu i sprawozdawczość z audytów	36
Artykuł 9.4 Dodatkowe audyty	37

Rozdział 10 Monitorowanie i ewaluacja	38
Artykuł 10.1 Plan monitorowania i ewaluacji.....	38
Artykuł 10.2 Wizyty monitorujące.....	38
Artykuł 10.3 Ewaluacje przeprowadzane przez Państwo Partnerskie	38
Artykuł 10.4 Ewaluacje przeprowadzane przez Szwajcarię.....	39
Rozdział 11 Nieprawidłowości	39
Artykuł 11.1 Definicja nieprawidłowości.....	39
Artykuł 11.2 Obowiązki związane z nieprawidłowościami	39
Artykuł 11.3 Zgłaszanie Nieprawidłowości.....	40
Artykuł 11.4 Korekty finansowe	40
Rozdział 12 Działania naprawcze podejmowane przez Szwajcarię	41
Artykuł 12.1 Przyczyny podejmowania działań naprawczych.....	41
Artykuł 12.2 Działania naprawcze.....	41
Rozdział 13 Informacja i komunikacja	42
Artykuł 13.1 Rozpowszechnianie informacji w Państwie Partnerskim	42
Artykuł 13.2 Obowiązki Krajowej Instytucji Koordynującej.....	42
Artykuł 13.3 Obowiązki Instytucji Realizujących	43
Rozdział 14 Postanowienia końcowe	43
Artykuł 14.1 Zmiany	43
Artykuł 14.2 Odstępstwo.....	43

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

Artykuł 1.1 Zakres Regulacji

Niniejsze Regulacje przedstawiają ogólne zasady i procedury Programów Współpracy w ramach Drugiej Edycji szwajcarskiej pomocy finansowej dla wybranych Państw Członkowskich Unii Europejskiej w celu zmniejszenia różnic społeczno-gospodarczych w obrębie Unii Europejskiej (dalej zwaną „Drugą Edycją Szwajcarskiej Pomocy Finansowej w obszarze spójności”).

Artykuł 1.2 Ramy prawne

Zastosowanie mają ramy prawne zdefiniowane w Umowie Ramowej.

Artykuł 1.3 Definicje

Do celów niniejszych Regulacji terminy podane poniżej otrzymują następujące znaczenie:

- a) „Komitet Doradczy” oznacza komitet powołany przez Państwo Partnerskie w obszarze tematycznym do celów oceny i walidacji wyboru wniosków dotyczących Projektów lub Komponentów Programu zidentyfikowanych w ramach naborów wniosków;
- b) „Instytucja Audytu” oznacza krajową instytucję publiczną wskazaną przez Państwo Partnerskie, ponoszącą ogólną odpowiedzialność za przeprowadzanie audytów w ramach Programu Współpracy;
- c) „Organy właściwe” oznaczają instytucje zdefiniowane w art. 6 Umowy Ramowej;
- d) „Pomoc Finansowa” oznacza maksymalną bezzwrotną pomoc finansową przyznaną przez Szwajcarię Państwu Partnerskiemu na mocy Umowy Ramowej (zgodnie z definicją podaną w Umowie Ramowej);
- e) „Program Współpracy” oznacza dwustronny program Państwa Partnerskiego i Szwajcarii w zakresie wdrażania Umowy Ramowej (zgodnie z definicją podaną w Umowie Ramowej);
- f) „Krajowe Ramy Wdrażania” (Załącznik 1 do Umowy Ramowej) oznaczają tematyczną i geograficzną alokację Pomocy Finansowej i szczególne zasady uzgodnione pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią, jak również podział obowiązków i zadań pomiędzy instytucjami biorącym udział we wdrażaniu, odpowiednio, Programu Współpracy i Instrumentów Wsparcia (zgodnie z definicją podaną w Umowie Ramowej);
- g) „Instytucja Realizująca” to pojęcie zbiorcze obejmujące Operatorów Projektów i Operatorów Programów;
- h) „Umowa Ramowa” oznacza umowę pomiędzy Szwajcarią a Państwem Partnerskim w sprawie wdrożenia Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej dla wybranych Państw Członkowskich Unii Europejskiej w celu zmniejszenia różnic społeczno-gospodarczych w obrębie Unii Europejskiej;
- i) „Instytucja Pośrednicząca” oznacza publiczny lub prywatny podmiot prawa działający na zlecenie Krajowej Instytucji Koordynującej (KIK) lub wykonujący obowiązki w imieniu KIK w stosunku do Instytucji Realizujących;

- j) „Krajowa Instytucja Koordynująca” (KIK) oznacza krajową instytucję publiczną wyznaczoną przez Państwo Partnerskie do działania w jego imieniu w zakresie wdrażania Programu Współpracy (zgodnie z definicją podaną w Umowie Ramowej);
- k) „Państwo Partnerskie” oznacza Państwo będące odbiorcą Pomocy Finansowej;
- l) „Umowa Partnerstwa” oznacza umowę zawartą pomiędzy Instytucją Realizującą lub Operatorem Komponentu Programu a Partner(ami) Szwajcarskiego Instrumentu Wsparcia, regulującą współpracę pomiędzy stronami w zakresie wdrażania danego Instrumentu Wsparcia;
- m) „Instytucja Płatnicza” oznacza krajową instytucję publiczną wskazaną przez Państwo Partnerskie, ponoszącą odpowiedzialność za sprawowanie odpowiedniej kontroli finansowej w ramach Programu Współpracy;
- n) „Program” oznacza spójny zestaw Komponentów Programu realizowanych zgodnie z krajowymi priorytetami, politykami lub strategiami Państwa Partnerskiego z wykorzystaniem Pomocy Finansowej, obejmujący jednolite kompleksowe ramy wdrożeniowe i budżetowe z nadrzędnymi celami. Programowi może towarzyszyć dialog polityczny (zgodnie z definicją podaną w Umowie Ramowej);
- o) „Komponent Programu” oznacza szereg działań realizowanych z wykorzystaniem Pomocy Finansowej, mających na celu osiągnięcie uzgodnionych celów i wyników dla danego Programu;
- p) „Operator Programu” oznacza każdy podmiot publiczny lub prywatny, odpowiedzialny za przygotowanie i zarządzanie Programem;
- q) „Operator Komponentu Programu” oznacza każdy podmiot publiczny lub prywatny, któremu Operator Programu powierzył przygotowanie i wdrożenie Komponentu Programu;
- r) „Projekt” oznacza niepodzielny szereg działań, realizowany z wykorzystaniem Pomocy Finansowej, który ma na celu osiągnięcie uzgodnionych celów i wyników, ale nie stanowi części Programu (zgodnie z definicją podaną w Umowie Ramowej);
- s) „Operator Projektu” oznacza każdy podmiot publiczny lub prywatny, odpowiedzialny za przygotowanie Projektu i zarządzanie nim;
- t) „Regulacje” oznaczają Regulacje w sprawie wdrażania Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej w obszarze spójności” wydane przez Szwajcarię i zawierające ogólne zasady i procedury wdrażania Programu Współpracy (niniejszy dokument);
- u) „Szwajcarska Agencja Rozwoju i Współpracy” (SDC) oznacza szwajcarski organ określony w art. 6 Umowy Ramowej;
„Sekretariat Stanu ds. Gospodarczych” (SECO) oznacza szwajcarski organ określony w art. 6 Umowy Ramowej;
- v) „Instrument Wsparcia” jest używany jako termin ogólny i oznacza Projekt, Program lub Pomoc Techniczną w ramach Programu Współpracy;
- w) „Umowa Instrumentu Wsparcia” oznacza umowę pomiędzy właściwymi organami a, w razie potrzeby, dodatkowymi umawiającymi się stronami, w sprawie realizacji Instrumentu Wsparcia (zgodnie z definicją podaną w Umowie Ramowej);
- x) „Umowa w Sprawie Realizacji Instrumentu Wsparcia” oznacza umowę pomiędzy KIK a Operatorem Projektu lub Operatorem Programu a, w razie potrzeby, dodatkowymi umawiającymi się stronami, regulującą realizację danego Instrumentu Wsparcia;

- y) „Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia” oznacza komitet powołany przez KIK do nadzorowania i kierowania realizacją Instrumentu Wsparcia;
- z) „Biuro ds. Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy” (SCO) oznacza główny punkt kontaktowy dla KIK w zakresie Programu Współpracy;
- aa) „Partner Szwajcarski Instrumentu Wsparcia” oznacza osobę fizyczną lub prawną zaznajomioną z odpowiednimi szwajcarskimi doświadczeniami lub podejściami oraz aktywnie zaangażowaną i efektywnie przyczyniającą się do realizacji Instrumentu Wsparcia;
- bb) „Pomoc Techniczna” oznacza część Pomocy Finansowej przekazanej w ramach Programu Współpracy na przygotowanie Instrumentów Wsparcia oraz na sprawne i skuteczne wdrażanie Programu Współpracy.

Rozdział 2 Cele i zasady

Artykuł 2.1 Cel ogólny

W nawiązaniu do Umowy Ramowej, ogólnym celem Programu Współpracy jest przyczynienie się do zmniejszenia różnic społeczno-gospodarczych w UE i w Państwie Partnerskim, w oparciu o stosunki dwustronne między Szwajcarią a Państwem Partnerskim oraz dalsze wzmocnianie tych stosunków.

Artykuł 2.2 Cele

1. W świetle ogólnego celu wskazanego w art. 2.1, Instrumenty Wsparcia, z wyjątkiem Pomocy Technicznej, przyczyniają się do realizacji co najmniej jednego z następujących celów (określonych w Umowie Ramowej):
 - a) promowanie wzrostu gospodarczego i dialogu społecznego oraz zmniejszanie bezrobocia (wśród młodzieży);
 - b) zarządzanie migracją i wspieranie integracji. Wzrost bezpieczeństwa publicznego;
 - c) ochrona środowiska i klimatu;
 - d) wzmocnienie systemów socjalnych;
 - e) społeczeństwo obywatelskie i przejrzystość.
2. Realizacja celów będzie podlegać monitorowaniu i ocenie względem wskaźników wspólnie uzgodnionych pomiędzy Państwem Partnerskim i Szwajcarią. Dla każdego celu Szwajcaria zdefiniuje główne wskaźniki obowiązujące przez cały okres trwania Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej.

Artykuł 2.3 Zasady ogólne

Wszystkie działania w ramach Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej w obszarze spójności mają zapewnić

- a) osiągnięcie zrównoważonego rozwoju, wzrostu ekonomicznego w długim okresie, spójności społecznej i ochrony środowiska;
- b) poszanowanie potrzeby włączania grup znajdujących się w sytuacji niekorzystnej pod względem społecznym i ekonomicznym w kontekście możliwości i korzyści rozwoju;
- c) poszanowanie ludzkiej godności i równości, w tym równości płci;

- d) poszanowanie, o ile możliwe, potrzeby włączania zasad pomocniczości i decentralizacji;
- e) kierowanie się zasadami współpracy i porozumienia;
- f) kierowanie się zasadami dobrego zarządzania i właściwego wykorzystywania zasobów oraz poszanowanie zasad uczciwej i otwartej konkurencji;
- g) zapobieganie konfliktom interesów i ich unikanie. Konflikt interesów uważa się za istniejący, jeżeli osoba zaangażowana w realizację działania posiada bezpośrednie lub pośrednie interesy będące lub wydające się być sprzecznymi z bezstronnym i/lub obiektywnym wykonaniem czynności związanych z realizowanym działaniem. Takie interesy mogą obejmować interesy gospodarcze, przynależności polityczne lub krajowe, więzi rodzinne lub emocjonalne, lub wszelkie inne wspólne interesy mogące mieć wpływ na bezstronne i obiektywne postępowanie osoby zaangażowanej w realizację działania;
- h) kierowanie się zasadą zerowej tolerancji wobec korupcji. Szczególnego uwzględnienia wymaga transparentna i otwarta komunikacja na wszystkich poziomach.

Artykuł 2.4 Obszary tematyczne

1. W ramach każdego celu zdefiniowanego zgodnie z art. 2.2 ust. 1, Instrumenty Wsparcia obejmujące następujące obszary tematyczne mogą być finansowane z wykorzystaniem Pomocy Finansowej na:
 - a) promowanie wzrostu gospodarczego i dialogu społecznego oraz zmniejszanie bezrobocia (wśród młodzieży);
 - (i) kształcenie i szkolenie zawodowe;
 - (ii) badania i innowacje;
 - (iii) finansowanie dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw;
 - b) zarządzanie migracją i wspieranie integracji; wzrost bezpieczeństwa publicznego;
 - (iv) wspieranie zarządzania migracją i promowanie działań integracyjnych;
 - (v) poprawa bezpieczeństwa publicznego i ochrony;
 - c) ochrona środowiska i klimatu;
 - (vi) efektywność energetyczna i energia odnawialna;
 - (vii) transport publiczny;
 - (viii) gospodarka wodna i widno-ściekowa;
 - (ix) zarządzanie odpadami;
 - (x) ochrona przyrody i bioróżnorodność;
 - d) wzmocnienie systemów socjalnych;
 - (xi) ochrona zdrowia i ochrona socjalna;
 - (xii) mniejszości i grupy w niekorzystnej sytuacji społecznej;
 - e) społeczeństwo obywatelskie i przejrzystość.

2. Państwo Partnerskie proponuje różne obszary tematyczne współpracy w oparciu o swoje strategiczne priorytety zdefiniowane w krajowych i regionalnych planach rozwoju, jak również wszelkich innych strategicznych planach rozwoju uznanych za właściwe (takie jak krajowe plany wdrożenia celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju).
3. Państwo Partnerskie zapewnia komplementarność Programu Współpracy z programami finansowanymi przez Unię Europejską lub przez państwa członkowskie EOG/EFTA Norwegię, Liechtenstein oraz Islandię. Komplementarność może mieć charakter finansowy polegający na wyborze obszarów tematycznych, w przypadku których zewnętrzne finansowanie jest niewystarczające lub charakter tematyczny polegający na wyborze obszarów tematycznych nieobjętych wsparciem wyżej wymienionych darczyńców.
4. Państwo Partnerskie i Szwajcaria wspólnie postanowią o szczególnych obszarach tematycznych wspieranych przy użyciu Pomocy Finansowej. Obszary te wymienione zostaną w Krajowych Ramach Wdrażania.

Artykuł 2.5 Uwzględnianie kwestii integracji społecznej

1. Integracja społeczna wymaga uwzględnienia jako zagadnienie przekrojowe w obszarach tematycznych wyszczególnionych w art. 2.4 ust. 1.
2. Integrację społeczną definiuje się jako proces poprawy zdolności i możliwości udziału w społeczeństwie oraz godności osób w niekorzystnej sytuacji z uwagi na swoją tożsamość, w tym płeć, wiek, pochodzenie etniczne, religię, język, niepełnosprawność, miejsce zamieszkania, itp.
3. Instrumenty Wsparcia wykorzystują w jak najlepszy sposób swój potencjał w celu wspierania integracji społecznej. Grupy w niekorzystnej sytuacji z uwagi na swoją tożsamość (zob. ust. 2) oraz podstawowe czynniki wykluczenia w odniesieniu do proponowanego Instrumentu Wsparcia, podlegają identyfikacji i uwzględnieniu w trakcie wskazywania, przygotowywania i realizacji Instrumentów Wsparcia.

Artykuł 2.6 Uwzględnienie środków łagodzenia skutków i adaptacji do zmian klimatu

1. Środki łagodzenia skutków i adaptacji do zmian klimatu wymagają uwzględnienia jako zagadnienie przekrojowe w obszarach tematycznych wyszczególnionych w art. 2.4 ust. 1.
2. Środki łagodzenia skutków zmian klimatu promują zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych. Środki adaptacji do zmian klimatu wzmacniają zdolność Państwa Partnerskiego do radzenia sobie ze skutkami zmian klimatu.
3. Instrumenty Wsparcia wykorzystują w jak najlepszy sposób swój potencjał w celu uwzględnienia środków łagodzenia skutków i adaptacji do zmian klimatu. Odpowiednie czynniki, w odniesieniu do proponowanego Instrumentu Wsparcia, podlegają identyfikacji i uwzględnieniu w trakcie wskazywania, przygotowywania i realizacji Instrumentów Wsparcia.

Artykuł 2.7 Alokacja geograficzna

1. Państwa Członkowskie z więcej niż dwoma Regionami NUTS 2 zapewniają, że co najmniej 50% Pomocy Finansowej jest alokowane do regionów słabiej rozwiniętych. Instrumenty Wsparcia o charakterze krajowym i beneficjenci z całego kraju są rozliczani ex ante według odsetka ludności w regionach słabiej rozwiniętych.

2. Jednostki terytorialne, w oparciu o Europejską Nomenklaturę Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), poziomu 2 (NUTS 2, klasyfikacja NUTS 2021) uznaje się za regiony. Region uznaje się za słabiej rozwinięty, jeśli jego produkt krajowy brutto na jednego mieszkańca, wyrażony wg standardów siły nabywczej, kształtuje się na poziomie poniżej średniej Państwa Członkowskiego.
3. Spośród wszystkich regionów słabiej rozwiniętych w Państwie Partnerskim wybiera się regiony priorytetowe w oparciu o najnowsze dostępne dane statystyczne i ujmuje się je w Krajowych Ramach Wrażania.
4. Państwo Partnerskie i Szwajcaria wspólnie uzgadniają selekcję regionów priorytetowych, o których mowa w ust. 1 powyżej.

Artykuł 2.8 Stosunki dwustronne, partnerstwa i specjaliści szwajcarscy

1. Działania w ramach Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej w obszarze spójności umacniają stosunki dwustronne i owocną współpracę pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią w ramach partnerstw i wymiany wiedzy specjalistycznej pomiędzy podmiotami w Państwie Partnerskim i w Szwajcarii.
2. Partnerstwa umożliwiają wzmacnianie więzi pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią na poziomie krajowym i niższych szczeblach, jak również pomiędzy miastami, gminami, uniwersytetami, instytucjami badawczymi, szkołami, organizacjami pozarządowymi, innymi zaangażowanymi instytucjami i osobami. Partnerstwa są w szczególności zalecane w obszarach tematycznych, w których identyfikuje się wspólny interes.
3. Szwajcarska wiedza specjalistyczna może być wykorzystywana w Programie Współpracy do celów promowania jakości i trwałości Instrumentów Wsparcia oraz przyczyniania się do ulepszania polityk i wzmacniania instytucji w Państwie Partnerskim.

Artykuł 2.9 Realokacje pomiędzy Instrumentami Wsparcia

Państwo Partnerskie i Szwajcaria mogą zdecydować za obopólną zgodą o zmniejszeniu kwoty alokowanej na dany Instrument Wsparcia i realokacji tej kwoty na jeden lub kilka innych Instrumentów Wsparcia. Odpowiednie Instrumenty Wsparcia są modyfikowane zgodnie z art. 4.12.

Rozdział 3 Zarządzanie i kontrola

Artykuł 3.1 Postanowienia ogólne

1. Państwo Partnerskie ponosi całkowitą odpowiedzialność za realizację celów Programu Współpracy, za zapewnienie współfinansowania Instrumentów Wsparcia oraz za zarządzanie i kontrolę Programu Współpracy.
2. Do tego celu, Państwo Partnerskie ustanawia system zarządzania i kontroli zapewniający mechanizmy kontroli i równowagi oraz spełniający zasady obiektywności, przejrzystości i odpowiedzialności.
3. Państwo Partnerskie przydziela zadania jednostkom krajowym biorącym udział w zarządzaniu i kontroli Programem Współpracy. Państwo Partnerskie zapewnia sprawną koordynację wszystkich jednostek krajowych uczestniczących w systemie zarządzania i kontroli.

4. System zarządzania i kontroli obejmuje:
 - a) systemy monitorowania i sprawozdawczości zapewniające sprawne i efektywne kierowanie Programem Współpracy;
 - b) niezawodne systemy rachunkowości, monitorowania i sprawozdawczości finansowej;
 - c) procedury zapewniające prawidłowość i regularność ponoszenia wydatków;
 - d) systemy i procedury zapewniające zapobieganie i zwalczanie korupcji i nieprawidłowości, zgodnie z Rozdziałem 11;
 - e) systemy i procedury zapewniające identyfikowalność i odpowiednie ścieżki audytu;
 - f) dane gromadzone, przechowywane i przetwarzane w ramach Programu Współpracy podlegają ochronie zgodnie z przepisami prawa UE i Państwa Partnerskiego.
5. Korespondencja pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią prowadzona jest przede wszystkim drogą elektroniczną.
6. Wszelka komunikacja pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią prowadzona jest w języku angielskim. Oryginalne dokumenty (w językach innych niż język angielski) należy wysłać do Szwajcarii wraz z tłumaczeniem na język angielski. Państwo Partnerskie ponosi odpowiedzialność za prawidłowość tłumaczenia.

Artykuł 3.2 Wyznaczenie jednostek krajowych w Państwie Partnerskim

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Krajowych Ram Wdrażania, Państwo Partnerskie przydziela obowiązki i zadania w ramach Programu Współpracy następującym jednostkom krajowym:

- a) Krajowej Instytucji Koordynującej,
- b) Instytucji Pośredniczącej lub Instytucjom Pośredniczącym,
- c) Instytucji Płatniczej,
- d) Instytucji Audytu.

Artykuł 3.3 Krajowa Instytucja Koordynująca

1. Krajowa Instytucja Koordynująca (KIK) jako właściwy organ ponosi całkowitą odpowiedzialność za osiągnięcie celów Programu Współpracy i ponosi odpowiedzialność wobec Szwajcarii zgodnie z Umową Ramową.
2. KIK jest punktem kontaktowym dla Szwajcarii w sprawach dotyczących Programu Współpracy.
3. KIK odpowiada za identyfikację, planowanie, zatwierdzanie po stronie Państwa Partnerskiego, monitorowanie, zarządzanie finansowe, kontrolę, ewaluację, przejrzystość, sprawozdawczość oraz monitorowanie po zakończeniu realizacji Instrumentów Wsparcia.
4. KIK zapewnia ustanowienie dokumentów niezbędnych wszystkim jednostkom Państwa Partnerskiego uczestniczącym w Programie Współpracy do przyjęcia odpowiednich obowiązków i wykonywania odpowiednich zadań zgodnie z ramami prawnymi określonymi w art. 2 Umowy Ramowej.
5. KIK zapewnia, aby wszystkie jednostki Państwa Partnerskiego uczestniczące w Programie Współpracy były w pełni świadome swoich obowiązków wynikających z ram

prawnych określonych w art. 2 Umowy Ramowej oraz aby były zdolne do wykonywania powierzonych im zadań. W tym celu KIK organizuje w razie potrzeby spotkania informacyjne i dotyczące budowania potencjału.

6. KIK zapewnia jakość i postęp realizacji Instrumentów Wsparcia. W tym celu KIK dokonuje regularnej oceny ryzyka występującego w trakcie realizacji Programu Współpracy i podejmuje wszelkie niezbędne środki służące jego złagodzeniu.
7. KIK koordynuje realizację Programu Współpracy z programami innych darczyńców, jak również ze strategiami krajowymi i ich wdrożeniem.
8. KIK zapewnia sprawne i prawidłowe wykorzystanie środków finansowych oraz zachowanie zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej.
9. KIK zapewnia wniesienie współfinansowania przez Państwo Partnerskie.
10. KIK zachęca do nawiązywania współpracy i wymiany wiedzy specjalistycznej pomiędzy właściwą Instytucją Realizującą a partnerami lub specjalistami szwajcarskimi w stosownym przypadku.
11. KIK może przekazać swoje zadania Instytucjom Pośredniczącym lub innym jednostkom. Niezależnie od takiego przekazania zadań, odpowiedzialność za ich wykonanie pozostaje po stronie KIK.

Artykuł 3.4 Instytucje Pośredniczące

1. Instytucje Pośredniczące (o ile założone przez Państwo Partnerskie) mogą przyjmować zadania przekazywane im przez KIK, zgodnie z art. 3.3 ust. 11.
2. Dla Programów nie ustanawia się Instytucji Pośredniczących. Operatorzy Programów mogą przyjmować zadania przekazywane im przez KIK.

Artykuł 3.5 Instytucja Płatnicza

1. Instytucja Płatnicza sprawuje właściwą kontrolę finansową nad Programem Współpracy stosując standardy i procedury Państwa Partnerskiego w zakresie środków publicznych. W szczególności zapewnia, aby KIK, Instytucje Pośredniczące i Instytucje Realizujące także stosowały standardy i procedury Państwa Partnerskiego w zakresie środków publicznych.
2. Instytucja Płatnicza ponosi odpowiedzialność za realizację transakcji płatniczych w imieniu Państwa Partnerskiego.
3. W celu realizacji transakcji płatniczych Instytucja Płatnicza po podpisaniu Umowy Ramowej otworzy odrębny rachunek bankowy, na który Szwajcaria będzie przekazywać wypłaty w ramach Pomocy Finansowej.
4. Koszty administracji szwajcarskiej oraz koszty związane ze Szwajcarskim Funduszem Eksperymentalnym i Partnerskim na rzecz Spójności, o którym mowa w art. 4 ust. 2 Umowy Ramowej, nie są zarządzane za pośrednictwem tego rachunku, lecz są zarządzane samodzielnie przez Szwajcarię.

Artykuł 3.6 Instytucja Audytu

1. Instytucja Audytu jest odpowiedzialna za przygotowywanie strategii audytu i przeprowadzanie audytów w celu weryfikacji sprawnego funkcjonowania systemu lub

systemów zarządzania i kontroli Państwa Partnerskiego w odniesieniu do Programu Współpracy, jak również audytów Instrumentów Wsparcia.

2. Instytucja Audytu jest krajową instytucją publiczną funkcjonalnie niezależną od KIK, Instytucji Płatniczej i Instytucji Realizujących.
3. Instytucja Audytu zapewnia, że audyty są zgodne z uznanymi międzynarodowymi standardami audytu.
4. Instytucja Audytu i Szwajcaria wspólnie uzgadniają, czy Instytucja Audytu będzie przeprowadzać audyty samodzielnie, czy też wybierze w drodze zamówienia publicznego jednego lub kilku niezależnych, certyfikowanych audytorów do przeprowadzenia audytów w jej imieniu.

Artykuł 3.7 Organy szwajcarskie

1. Organy właściwe po stronie Szwajcarii określono w art. 6 ust. 2 Umowy Ramowej.
2. Szwajcaria może utworzyć Biuro ds. Szwajcarskiej Pomocy Finansowej (SCO) przy Ambasadzie Szwajcarii w Państwie Partnerskim. W takim przypadku, SDC oraz SECO działają przede wszystkim za pośrednictwem SCO, będącego głównym punktem kontaktowym KIK w sprawach Programu Współpracy. Jeśli Szwajcaria nie otworzy SCO w Państwie Partnerskim, centrala SDC oraz SECO przejmuje rolę SCO w zakresie ich kompetencji. W tych przypadkach odniesienia do SCO w niniejszych Regulacjach oznaczają, że odpowiedzialność spoczywa na centrali SDC oraz SECO.

Artykuł 3.8 Szwajcarski Fundusz Ekspercki i Partnerski na rzecz Spójności

1. Szwajcarski Fundusz Ekspercki i Partnerski na rzecz Spójności jest funduszem mającym na celu udostępnianie szwajcarskiej wiedzy specjalistycznej wybranym państwom członkowskim UE, promowanie jakości i trwałości Instrumentów Wsparcia, promowanie współpracy partnerskiej i wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy Szwajcarią a wybranymi państwami członkowskimi UE. Fundusz ten jest zarządzany przez Szwajcarię.
2. Ogólnie rzecz biorąc, działania udostępniające szwajcarską wiedzę specjalistyczną, promujące jakość i trwałość Instrumentów Wsparcia, wzmacniające stosunki dwustronne i promujące dwustronną współpracę są włączone do budżetu Instrumentów Wsparcia. Szwajcaria może wykorzystać środki ze Szwajcarskiego Funduszu Eksperckiego i Partnerskiego na rzecz Spójności w sposób pomocniczy, w przypadkach, w których wymienione cele nie mogą zostać osiągnięte lub sfinansowane bezpośrednio przy pomocy Instrumentów Wsparcia.

Artykuł 3.9 Spotkania roczne

1. Państwo Partnerskie i Szwajcaria odbywają spotkania roczne w celach zapewnienia efektywności Programu Współpracy, omówienia i zatwierdzenia Roczego Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy (zob. art. 3.11), oceny dokonanych postępów i wszelkich zagrożeń, przedstawienia kamieni milowych na nadchodzący rok oraz podjęcia decyzji dotyczących całego Programu Współpracy.
2. Za organizację spotkań rocznych odpowiedzialna jest KIK. Zasięga ona opinii SCO w sprawie organizacji, treści, porządku obrad, uczestników oraz innych kwestii organizacyjnych i logistycznych dotyczących spotkań. KIK przekazuje do SCO projekt porządku obrad i listę uczestników nie później niż na 15 dni roboczych przed terminem spotkania rocznego.

3. KIK może zaprosić przedstawiciela Biura Komisji Europejskiej w Państwie Partnerskim oraz przedstawiciela Funduszy EOG/Norweskich jako obserwatorów spotkań rocznych. Instytucje Pośredniczące, Instytucje Realizujące lub inne instytucje i osoby mogą zostać zaproszone na spotkanie roczne w przypadku, gdy KIK i/lub Szwajcaria uznają to za konieczne.
4. KIK przygotowuje protokół zawierający decyzje podjęte na spotkaniu rocznym i przekazuje go do SCO w ciągu 15 dni roboczych od daty spotkania rocznego. Protokół wymaga zatwierdzenia przez KIK oraz SDC/SECO. Protokół w wersji ostatecznej jest udostępniany wszystkim uczestnikom zaproszonym na spotkanie roczne.

Artykuł 3.10 Spotkania okresowe

Organy właściwe regularnie kontaktują się ze sobą, bezpośrednio lub za pośrednictwem SCO, organizując spotkania okresowe. W razie potrzeby w spotkaniach tych mogą uczestniczyć inne strony zainteresowane.

Artykuł 3.11 Sprawozdawczość na poziomie Programu Współpracy

1. KIK składa Roczne Sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy do SCO nie później niż 30 kwietnia roku następującego po okresie sprawozdawczym. Struktura i treść Roczne Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy są zgodne z wzorem dostarczonym przez Szwajcarię oraz są omawiane i zatwierdzane na spotkaniu rocznym (zob. art. 3.9 ust. 1).
2. W ciągu sześciu miesięcy od dnia dokonania przez Szwajcarię ostatniej wypłaty na rzecz Państwa Partnerskiego zgodnie z Umową Ramową, ale nie później niż sześć miesięcy po upływie okresu kwalifikowalności wydatków określonego w art. 4 ust. 3 Umowy Ramowej, Państwo Partnerskie przedłoży do SCO Końcowe Sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy oceniające osiągnięcie celu Umowy Ramowej oraz Końcowe sprawozdanie finansowy z wykorzystania Pomocy Finansowej sporządzone w oparciu o audyty Instrumentów Wsparcia. Struktura i treść Końcowego Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy będzie zgodna z wzorem udostępnionym przez Szwajcarię.
3. Szwajcaria ustosunkowuje się do Końcowego Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy nie później niż dwa miesiące po dacie jego otrzymania, przesyłając pismo potwierdzające.

Rozdział 4 Instrumenty Wsparcia

Artykuł 4.1 Identyfikacja Instrumentów Wsparcia i Instytucji Realizujących

1. Państwo Partnerskie określa Instrumenty Wsparcia zgodnie z obszarami tematycznymi i alokacją geograficzną uzgodnioną w ramach Krajowych Ram Wdrażania.
2. Szwajcaria może przedstawiać Państwu Partnerskiemu sugestie dotyczące Instrumentów Wsparcia i Komponentów Programu.
3. Projekty są co do zasady identyfikowane przez KIK w drodze naborów wniosków, organizowanych zgodnie z art.4.6 lub w drodze bezpośredniej selekcji. Projekty mogą już być wskazane w Krajowych Ramach Wdrażania.

4. Komponenty Programu wybierane po zawarciu Umowy Instrumentu Wsparcia są zatwierdzone przez Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia, jeżeli Umowa Instrumentu Wsparcia nie stanowi inaczej.
5. Programy są zasadniczo wskazywane w Krajowych Ramach Wdrażania. Ponadto niektóre Komponenty Programu mogą być wskazane w Krajowych Ramach Wdrażania. Wszystkie inne Komponenty Programu są wskazywane przez Operatorów Programu w drodze naborów wniosków, organizowanych zgodnie z art. 4.6 lub w drodze bezpośredniej selekcji.
6. Operatorzy Programów są co do zasady wskazywani w Krajowych Ramach Wdrażania. W przeciwnym razie Państwo Partnerskie i Szwajcaria uzgadniają, czy Operatora Programu wybiera i upoważnia KIK czy Szwajcaria. Jeśli Państwo Partnerskie i Szwajcaria zdecydują się wybrać i upoważnić Operatora Programu później, np. w drodze przeprowadzenia procedury konkurencyjnej, procedurę taką uzgadniają Organy właściwe.
7. Operator Programu posiada kompetencje w zakresie odpowiedniego lub odpowiednich obszarów tematycznych.
8. Państwo Partnerskie podejmuje wszelkie zasadne działania w celu zapobiegania wystąpieniu konfliktów interesów, zgodnie z definicją podaną w art 2.3 lit. g, podczas identyfikacji Instrumentów Wsparcia i Instytucji Realizujących. Jeśli konflikt interesów mimo wszystko wystąpi, Państwo Partnerskie podejmie wszelkie niezbędne środki, aby zapobiec sytuacji, w której taka sytuacja mogłaby zagrozić integralności i obiektywności procesu wyboru.

Artykuł 4.2 Identyfikacja Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia

1. Państwo Partnerskie i Szwajcaria oceniają możliwości zaangażowania Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia w obszarach tematycznych lub w ramach konkretnych Instrumentów Wsparcia, zgodnie z art. 2.8. Jeśli uzna się, że takie możliwości istnieją, odpowiednie obszary tematyczne i konkretne Instrumenty Wsparcia zostaną wyszczególnione w Krajowych Ramach Wdrażania wraz z ogólną charakterystyką potencjalnych Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia lub, jeśli zostało to już wzajemnie uzgodnione, nazwą Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia. Pozwoli to na wspólne uzgodnienie i bezpośrednie wyznaczenie Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia.
2. Państwo Partnerskie, a w szczególności Instytucje Realizujące ponoszą odpowiedzialność za identyfikację odpowiednich Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia. W identyfikacji tej pomocy może udzielić Szwajcaria.
3. Jeśli nazwy Szwajcarskich Partnerów Wsparcia nie zostały wyszczególnione w Krajowych Ramach Wdrażania, Szwajcarscy Partnerzy Instrumentu Wsparcia zostaną zidentyfikowani podczas procesu przygotowania Instrumentu Wsparcia. W stosownych przypadkach zaproszenia do składania wniosków biorą ten aspekt pod uwagę (zob. art. 4.6 ust. 2 lit. d).
4. Wraz z wnioskiem dotyczącym Instrumentu Wsparcia drugiego etapu (zob. art. 4.7), przedkładana jest także robocza wersja Umowy Partnerstwa. KIK sprawdza, czy Umowa Partnerstwa spełnia postanowienia art. 4.10.
5. Nazwy Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia są zasadniczo wyszczególnione w Umowie Instrumentu Wsparcia (zob. art. 4.8).

6. Następnie, w trakcie realizacji Instrumentu Wsparcia, zaangażowanie dodatkowych Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia pozostaje możliwe bez wprowadzania zmian do Umowy Instrumentu Wsparcia.

Artykuł 4.3 Dialog polityczny

1. Konieczność prowadzenia dialogu politycznego zostaje uzgodniona pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią podczas procesu identyfikacji i zatwierdzania Instrumentu Wsparcia.
2. Potrzeby i cele dialogu politycznego opisuje się we wniosku dotyczącym Instrumentu Wsparcia.
3. Co do zasady, jeśli Instytucja Realizująca jest krajową jednostką prawną sektora publicznego, podmiot ten jest odpowiedzialny za dialog polityczny w imieniu Państwa Partnerskiego. We wszystkich innych przypadkach, Umowa Instrumentu Wsparcia wyraźnie określa podmiot lub podmioty odpowiedzialne za dialog polityczny. Funkcje dialogu politycznego mogą być również powierzone KIK.
4. O ile jest to konieczne, KIK ułatwia dialog polityczny w ramach Instrumentów Wsparcia, dla których uzgodniono prowadzenie dialogu politycznego.

Artykuł 4.4 Konsultacje z zainteresowanymi stronami

1. W sprawie wniosku dotyczącego Instrumentu Wsparcia przeprowadza się konsultacje z zainteresowanymi stronami. Konsultacje z zainteresowanymi stronami stanowią część procesu przygotowania Instrumentu Wsparcia i co do zasady odbywają się przed drugim etapem składania wniosku dotyczącego Instrumentu Wsparcia, o którym mowa w art. 4.7 ust. 3.
2. Celem konsultacji z zainteresowanymi stronami jest umożliwienie im:
 - a) oceny adekwatności, wykonalności i inkluzywności, jak określono w art. 2.5, Instrumentów Wsparcia; oraz
 - b) sformułowania zaleceń w zakresie ich ulepszenia.
3. Konsultacje z zainteresowanymi stronami opierają się na znaczącym udziale głównych zainteresowanych stron, takich jak odpowiednie organy władz krajowych, regionalnych i lokalnych, instytucji akademickich, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego.
4. Jednostka zwołująca i prowadząca konsultacje z zainteresowanymi stronami jest ustalana przez Państwo Partnerskie i Szwajcarię.
5. Wyniki konsultacji z zainteresowanymi stronami stanowią integralną część drugiego etapu wniosku dotyczącego Instrumentu Wsparcia.

Artykuł 4.5 Komitety Doradcze

1. Państwo Partnerskie organizuje przejrzysty i sprawiedliwy proces wyboru Projektów lub Komponentów Programu. W tym celu mogą zostać powołane Komitety Doradcze.
2. Celem Komitetów Doradczych jest ocena i zatwierdzenie wyboru Projektów lub Komponentów Programu zidentyfikowanych w wyniku naborów wniosków przeprowadzanych zgodnie z art 4.6.

3. Powyższy cel Komitetów Doradczych jest osiągnięty poprzez ocenę i walidację:
 - a) ex ante dokumentacji dotyczącej naboru wniosków, w tym kryteriów wyboru; oraz
 - b) ex post przeprowadzonego procesu wyboru.
4. Komitety Doradcze składają się z ograniczonej i znaczącej liczby przedstawicieli KIK, odpowiednich Instytucji Pośredniczących lub Operatorów Programów, właściwych ministerstw, organów władz regionalnych i lokalnych, instytucji akademickich, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego. Skład Komitetów Doradczych ma umożliwiać zrównoważoną, uzupełniającą się i zróżnicowaną reprezentację różnych interesów w danym obszarze tematycznym. Przed sformalizowaniem członkostwa w Komitetach Doradczych zasięga się opinii SCO w sprawie składu Komitetów Doradczych.
5. KIK zwołuje, prowadzi i przewodniczy posiedzeniom Komitetów Doradczych.
6. SCO lub jakakolwiek wyznaczona przez nie strona trzecia ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach Komitetów Doradczych w charakterze obserwatora.

Artykuł 4.6 Nabory wniosków

1. Zgodnie z art. 4.1 ust. 3 i 5, KIK może organizować nabory wniosków dotyczących Projektów, a Operatorzy Programów mogą organizować nabory wniosków dotyczących Komponentów Programu.
2. Nabory wniosków, o których mowa w ust. 1:
 - a) są szeroko rozpowszechniane w celu dotarcia do wszystkich potencjalnych wnioskodawców. W stosownych przypadkach korzysta się do tego celu z mediów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, jak również specjalistycznych publikacji i narzędzi internetowych. Wszelkie ograniczenia dotyczące publikacji ustala się ze Szwajcarią;
 - b) wskazują jasno i zasadnie sformułowany termin składania wniosków, który wynosi co najmniej dwa miesiące od daty publikacji ogłoszenia;
 - c) wyraźnie określają kryteria kwalifikowalności dla wnioskodawców oraz wszelkie ograniczenia, restrykcje i wykluczenia, które mogą mieć zastosowanie;
 - d) szczegółowo określają kryteria wyboru, w tym, jeśli dotyczy to Projektu lub Komponentu Programu, kryteria oceny sposobu, w jaki współpraca pomiędzy podmiotami w Państwie Partnerskim i w Szwajcarii ma przyczynić się do osiągnięcia celów Projektu lub Komponentu Programu;
 - e) jasno określają, jakiego rodzaju wydatki są kwalifikowalne;
 - f) zawierają charakterystykę procesu wyboru i organów decyzyjnych;
 - g) zawierają wyraźne odniesienie lub link do formularza wniosku;
 - h) wyraźnie określają całkowitą kwotę finansowania dostępną w ramach naboru, minimalną i maksymalną kwotę finansowania pojedynczej dotacji, jak również wymogi dotyczące współfinansowania;
 - i) zapewniają jasne odniesienie do dodatkowych informacji, w tym odniesienie do niniejszych Regulacji oraz innej dokumentacji związanej z naborem.

3. Nabory będą publikowane na stronie internetowej KIK oraz o ile ma to zastosowanie, na stronie internetowej właściwej Instytucji Pośredniczącej lub Operatora Programu w języku lub językach Państwa Partnerskiego oraz w języku angielskim.
4. Szwajcaria będzie informowana o naborach wniosków z wyprzedzeniem co najmniej 10 dni roboczych przed ich publikacją i jednocześnie będzie otrzymywać ostateczny tekst każdego naboru. Szwajcaria zastrzega sobie prawo do publikowania informacji o naborach wniosków na szwajcarskich stronach internetowych.
5. SCO lub jakakolwiek wyznaczona przez nie osoba trzecia ma prawo uczestniczyć w każdym posiedzeniu komitetu oceniającego wnioski w charakterze obserwatora. KIK zawiadamia SCO o terminach posiedzeń komitetu oceniającego wnioski nie później niż pięć dni roboczych przed takimi posiedzeniami.
6. SCO ma prawo wystąpić o kopię raportu z oceny wniosku. Wnioskowane dokumenty są przekazywane nie później niż w ciągu 20 dni roboczych od dnia wystąpienia o ich udostępnienie.

Artykuł 4.7 Przygotowanie wniosku i proces zatwierdzania

1. Dla każdego zidentyfikowanego Instrumentu Wsparcia zostaje przygotowany wniosek Instrumentu Wsparcia przy użyciu formularza udostępnionego przez Szwajcarię. Wnioski Instrumentów Wsparcia składa się do SCO.
2. Każdy Instrument Wsparcia zostaje zatwierdzony najpierw przez Państwo Partnerskie, a następnie przez Szwajcarię.
3. Proces zatwierdzania Instrumentu Wsparcia przez Szwajcarię jest zasadniczo dwuetapowy. Pierwszy etap kończy się podjęciem decyzji co do zasady. Jeśli decyzja jest pozytywna, w drugim etapie podejmowana jest decyzja ostateczna.
4. Wniosek pierwszego etapu zasadniczo nakreśla ogólne ramy Instrumentu Wsparcia oraz jego ogólną konstrukcję. Wniosek drugiego etapu zawiera szczegółowe informacje na temat celów i zakresu Instrumentu Wsparcia oraz procesu i zasobów niezbędnych do ich osiągnięcia. Ponadto, w przypadku Programów, wniosek pierwszego etapu opisuje wszelkie predefiniowane Komponenty Programu oraz główne kryteria wyboru, w przypadku, gdy Komponenty Programu nie zostały jeszcze określone. Wniosek drugiego etapu zawiera co najmniej zarys szczegółowych warunków kwalifikowalności i procedur identyfikacji, wyboru, wdrażania i monitorowania Komponentów Programu.
5. Szwajcaria zaleca, aby wnioski drugiego etapu dotyczące Instrumentu Wsparcia zostały złożone przed końcem 2024 roku w celu zapewnienia pełnej realizacji Instrumentu Wsparcia.
6. Na obu etapach procesu zatwierdzania Szwajcaria może podjąć decyzję o tym, czy wniosek dotyczący Instrumentu Wsparcia: a) zostanie zatwierdzony bezwarunkowo; b) zostanie zatwierdzony warunkowo; lub c) nie zostanie zatwierdzony. KIK zapewni, aby warunki przedstawione przez Szwajcarię, jeśli istnieją, zostały spełnione.
7. W trakcie przygotowywania wniosków dotyczących Instrumentów Wsparcia, KIK może skontaktować się z SCO w celu przeprowadzenia nieformalnych konsultacji.
8. Wniosek pierwszego etapu może zawierać prośbę o wsparcie finansowe na przygotowanie wniosku drugiego etapu z Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia (zob. rozdział 5).

9. Składając wniosek dotyczący Instrumentu Wsparcia w drugim etapie, Państwo Partnerskie przedstawia potwierdzenie, że warunki z pierwszego etapu, o ile je zgłoszono, zostały spełnione.
10. Bez uszczerbku dla oceny przeprowadzonej przez Państwo Partnerskie w celu zatwierdzenia Instrumentu Wsparcia zgodnie z ust. 2, Szwajcaria może przeprowadzić własną ocenę Instrumentu Wsparcia w ramach procesu zatwierdzania pierwszego i/lub drugiego etapu.

Artykuł 4.8 Umowa Instrumentu Wsparcia

1. Umowa Instrumentu Wsparcia zostaje zawarta pomiędzy KIK a SDC lub SECO, w zależności od przypadku, oraz, jeśli zajdzie taka potrzeba, dodatkowymi stronami umowy. KIK jest odpowiedzialna za przygotowanie projektu Umowy Instrumentu Wsparcia w oparciu o formularz udostępniony przez Szwajcarię, który uwzględnia treść zatwierdzonego wniosku dotyczącego Instrumentu Wsparcia oraz wszelkie warunki przedstawione przez Szwajcarię.
2. Umowa Instrumentu Wsparcia określa zasady i warunki regulujące Instrument Wsparcia, tj. czas trwania Instrumentu Wsparcia oraz alokację budżetową, w tym alokację finansową zapewnioną przez Szwajcarię oraz przez organy władz krajowych, regionalnych lub lokalnych Państwa Partnerskiego. Umowa określa również szczegółowe role i obowiązki organów władz krajowych, Instytucji Realizujących oraz wszelkich innych podmiotów (w tym, w stosownych przypadkach, Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia) zaangażowanych w realizację Instrumentu Wsparcia.
3. KIK i SDC lub SECO, w zależności od przypadku, będą dążyć do sfinalizowania projektu Umowy Instrumentu Wsparcia w ciągu dwóch miesięcy po ostatecznym zatwierdzeniu Instrumentu Wsparcia przez Szwajcarię. KIK wysyła wersję roboczą Umowy Instrumentu Wsparcia do Szwajcarii w najlepiej wraz z wnioskiem Instrumentu Wsparcia w drugim etapie, ale nie później niż miesiąc po tym.
4. Państwo Partnerskie i Szwajcaria zapewniają, że ich odpowiednie procesy zatwierdzania są prowadzone w efektywny sposób.

Artykuł 4.9 Umowa w Sprawie Realizacji Instrumentu Wsparcia

1. Z wyjątkiem Pomocy Technicznej, w oparciu o Umowę Instrumentu Wsparcia, KIK zawiera Umowę w Sprawie Realizacji Instrumentu Wsparcia z Instytucją Realizującą oraz, jeśli dotyczy i jest niezbędne, z Instytucją Pośredniczącą.
2. Umowa w Sprawie Realizacji Instrumentu Wsparcia określa zasady i warunki pomocy finansowej, jak również role i obowiązki odpowiednich stron. W szczególności będzie zawierać postanowienia zapewniające, że Instytucja Realizująca zobowiązuje się do pełnego przestrzegania przepisów stanowiących ramy prawne Programu Współpracy, określonych w art. 2 Umowy Ramowej, które są istotne dla realizacji Projektu lub Programu, w tym wszelkich zobowiązań, które nadal obowiązują po zakończeniu Projektu lub Programu. Należy zawrzeć wyraźne odniesienie do niniejszych Regulacji. Może również zawierać postanowienia, które odnoszą się do partnerstwa szwajcarskiego w ramach Instrumentu Wsparcia lub zaangażowania ekspertów szwajcarskich, jeśli jest to właściwe.

Artykuł 4.10 Umowy Partnerstwa z Partnerem lub Partnerami Szwajcarskimi Instrumentu Wsparcia

1. Jeżeli Instrument Wsparcia jest realizowany we współpracy ze Partnerem lub Partnerami Szwajcarskimi Instrumentu Wsparcia, zgodnie z decyzją podaną w art. 1.3 lit. bb i wskazanymi zgodnie z art. 4.2, Instytucja Realizująca lub Operator Komponentu Programu podpisze Umowę Partnerstwa z Partnerem lub Partnerami Szwajcarskimi Instrumentu Wsparcia.
2. Umowa Partnerstwa zawiera między innymi:
 - a) postanowienia określające role i obowiązki Instytucji Realizującej lub Operatora Komponentu Programu oraz Partnera lub Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia;
 - b) postanowienia określające ustalenia finansowe, w tym między innymi wydatki Partnera lub Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia, jakie mogą być refundowane z budżetu Instrumentu Wsparcia, jak i sposób, w jaki kwalifikowalne wydatki poniesione przez Partnera lub Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia będą skutecznie weryfikowane i refundowane przez Instytucję Realizującą lub Operatora Komponentu Programu. Kwalifikowalność wydatków na odpowiednie diety z tytułu podróży, zakwaterowania i żywienia dla Partnera lub Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia oraz weryfikacja tych wydatków będzie zgodna z odpowiednią dyspozycją i/lub powszechną praktyką w Szwajcarii;
 - c) zasady wymiany walut dla takich wydatków i ich refundacji. Partner lub Partnerzy Szwajcarscy Instrumentu Wsparcia nie ponoszą żadnego ryzyka kursowego;
 - d) szczególne postanowienia dotyczące audytu;
 - e) szczegółowy budżet;
 - f) postanowienia określające obowiązki sprawozdawcze Partnera lub Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia wobec Instytucji Realizującej lub Operatora Komponentu Programu;
 - g) postanowienia określające prawo właściwe i jurysdykcję. O ile nie uzgodniono inaczej w Umowie Współpracy, zastosowanie mają przepisy prawa szwajcarskiego, a miejscem jurysdykcji dla wszelkich sporów lub roszczeń wynikających z Umowy Współpracy lub z nią związanych jest Szwajcaria. Strony, przed zwróceniem się do sądu, podejmą próbę rozstrzygnięcia sporów lub roszczeń w sposób polubowny lub z pomocą KIK i SDC/SECO.
3. Umowę Partnerstwa sporządza się w języku angielskim.
4. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Umowy Instrumentu Wsparcia, kwalifikowalność wydatków poniesionych przez Partnera lub Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia podlega takim samym ograniczeniom, jakie miałyby zastosowanie, gdyby wydatki zostały poniesione przez Instytucję Realizującą lub Operatora Komponentu Programu. Uproszczone zasady weryfikacji kwalifikowalnych wydatków poniesionych przez Partnera lub Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia mogą zostać uzgodnione pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią i wskazane we właściwej Umowie Instrumentu Wsparcia.
5. Instytucja Realizująca lub Operator Komponentu Programu zapewni terminowe przekazywanie danych wejściowych od Partnera lub Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia do celów jego rocznej sprawozdawczości.

6. Partner lub Partnerzy Szwajcarscy Instrumentu Wsparcia nie mają obowiązku współfinansowania.

Artykuł 4.11 Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia

1. Dla każdego Instrumentu Wsparcia, z wyjątkiem Pomocy Technicznej, KIK co do zasady powołuje Komitet Sterujący. Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia:
 - a) nadzoruje postępy w realizacji i zgłasza propozycje ulepszeń;
 - b) zatwierdza Komponenty Programu zgodnie z art. 4.1 i 4.6;
 - c) zatwierdza zgodnie z art. 4.12 ust. 5 i 6 wszelkie modyfikacje Instrumentu Wsparcia w oparciu o wnioski Instytucji Realizującej;
 - d) realizuje wszelkie inne zadania przypisane mu w Umowie Instrumentu Wsparcia.
2. W skład Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia wchodzi co do zasady następujący członek:
 - a) KIK jako Przewodniczący;
 - b) Instytucja Pośrednicząca jako Zastępca Przewodniczącego, o ile występuje;
 - c) Operator Projektu lub Operator Programu jako Sekretarz;
 - d) SCO;
 - e) w razie potrzeby, każdy inny podmiot sektora publicznego lub prywatnego z Państwa Partnerskiego i/lub ze Szwajcarii, ściśle powiązany tematycznie, finansowo lub operacyjnie z Instrumentem Wsparcia.
3. Dokładny skład Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia oraz prawa głosu jego członków określa się w odpowiedniej Umowie Instrumentu Wsparcia, z uwzględnieniem następujących zasad:
 - a) Operatorowi Projektu lub Operatorowi Programu nie przysługuje prawo głosu;
 - b) SCO nie ma prawa głosu;
 - c) KIK i SCO mają prawo zawetować każdą decyzję podjętą przez Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia.
4. Umowa Instrumentu Wsparcia określa kworum Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia.
5. Każdy członek Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia z prawem głosu posiada jeden głos. Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia dąży do osiągnięcia konsensusu. W przeciwnym razie do podjęcia decyzji potrzebna jest zwykła większość głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.
6. Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia odbywa posiedzenia co najmniej raz w roku. Dodatkowe posiedzenia mogą być zwoływane, jeżeli jest to uznane za konieczne lub przydatne, na wniosek co najmniej jednego członka Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia. W wyjątkowych przypadkach oraz w okresie pomiędzy posiedzeniami Komitetu Sterującego może zostać zastosowana pisemna procedura przeprowadzenia posiedzenia Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia.
7. Sekretarz Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia:
 - a) organizuje posiedzenia Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia. Zaproszenia określające wstępny porządek obrad i odpowiednie dokumenty są wysyłane nie

później niż dziesięć dni roboczych przed posiedzeniem do wszystkich członków Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia;

- b) sporządza projekty protokołów z posiedzenia, z uwzględnieniem decyzji Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia, konsultuje te projekty ze wszystkimi członkami i przekazuje gotowy protokół nie później niż w ciągu 20 dni roboczych od daty posiedzenia wszystkim członkom Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia.

Artykuł 4.12 Modyfikacja Instrumentów Wsparcia

1. Instrumenty Wsparcia mogą zostać zmienione w szczególności w jednym lub kilku z następujących przypadków:
 - a) w celu zareagowania na nieprzewidziane istotne wydarzenia w Państwie Partnerskim;
 - b) w celu zmniejszenia ryzyka i/lub trudności w realizacji;
 - c) w celu przyczynienia się do zwiększenia wpływu Instrumentu Wsparcia.
2. W nawiązaniu do ust. 1 lit. c, zakres Instrumentu Wsparcia może zostać rozszerzony tylko wtedy, gdy dodatkowy zakres jest istotny i zgodny z celami Instrumentu Wsparcia. Aby umożliwić wdrożenie dodatkowego zakresu, dodatkowy wpływ musi być znaczący, dodatkowe koszty zarządzania muszą być proporcjonalne do dodatkowego wpływu, a wdrożenie dodatkowego zakresu musi być możliwe przed końcem okresu kwalifikowalności wydatków określonego w art. 4 ust. 3 Umowy Ramowej.
3. Instytucja Realizująca opisuje i uzasadnia modyfikację, jak również prawdopodobny wpływ na budżet, ryzyka, produkty i rezultaty Instrumentu Wsparcia.
4. Każda zmiana Instrumentu Wsparcia podlega uprzedniemu zatwierdzeniu najpierw przez Państwo Partnerskie, a następnie przez Szwajcarię, chyba że:
 - a) Umowa Instrumentu Wsparcia wyraźnie stanowi inaczej; lub
 - b) zmiana leży w gestii Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia zgodnie z ust. 5 lub 6.
5. Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia jest uprawniony do zmiany Projektów, pod warunkiem, że zostaną spełnione łącznie następujące warunki:
 - a) zmiana nie jest sprzeczna z uzgodnionymi produktami i rezultatami Projektu;
 - b) zmiana nie może powodować zmiany czasu trwania Projektu;
 - c) środki przesunięte pomiędzy różnymi pozycjami budżetu w wyniku modyfikacji nie mogą przekroczyć 25% budżetu Projektu ani kwoty jeden milion CHF. Zmiany nie mogą być dzielone z zamiarem obejścia tego ograniczenia;
 - d) zmiana nie może być konsekwencją jakiegokolwiek Nieprawidłowości, zgodnie z definicją podaną w Rozdziale 11.
6. Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia jest uprawniony do zmiany Komponentów Programu, pod warunkiem łącznego spełnienia następujących warunków:
 - a) zmiana nie może być sprzeczna z uzgodnionymi produktami i rezultatami Programu;
 - b) zmiana nie może zmienić czasu trwania Programu;
 - c) skutki finansowe modyfikacji muszą mieścić się w następujących granicach:

- (i) w przypadku realokacji w ramach jednego Komponentu Programu: środki przesuwane pomiędzy różnymi pozycjami budżetu nie mogą przekroczyć 25% początkowego budżetu Komponentu Programu ani kwoty jeden milion CHF;
 - (ii) w przypadku realokacji pomiędzy Komponentami Programu: żaden Komponent Programu nie może otrzymać realokowanych środków w wysokości przekraczającej 25% jego początkowego budżetu lub jeden milion CHF;
 - (iii) zmiany nie mogą być dzielone z zamiarem obejścia tego ograniczenia;
- d) zmiana nie może być konsekwencją jakiegokolwiek Nieprawidłowości, zgodnie z definicją podaną w Rozdziale 11.
7. W odniesieniu do Programów, Komitet Sterujący ds. Instrumentu Wsparcia może, zgodnie z ust. 6, zdecydować o zmianie czasu trwania Komponentów Programu.
 8. Jeżeli modyfikacja Instrumentu Wsparcia nie podlega zatwierdzeniu najpierw przez Państwo Partnerskie, a następnie przez Szwajcarię zgodnie z ust. 4 modyfikacja zostanie sformalizowana za pośrednictwem protokołu Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia. W przeciwnym razie modyfikacja zostaje sformalizowana w drodze zmiany Umowy Instrumentu Wsparcia.
 9. Jeżeli zmiana Instrumentu Wsparcia jest sformalizowana w protokole Komitetu Sterującego zgodnie z ust. 8, Szwajcaria zostanie poinformowana o tej zmianie za pomocą kolejnego wniosku o refundację zgodnie z art. 8.2 ust. 3 oraz następnego Roczno Sprawozdania z realizacji Instrumentu Wsparcia zgodnie z art. 4.13.

Artykuł 4.13 Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia

1. Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia przygotowuje Instytucja Realizująca. Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia zawiera informacje na temat rezultatów osiągniętych w okresie sprawozdawczym oraz na temat operacyjnego i finansowego stanu realizacji Instrumentu Wsparcia. Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia jest sporządzone na formularzu przekazanym przez Szwajcarię.
2. W przypadku Programów, Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia konsoliduje osiągnięte wyniki oraz aktualny statusu na poziomie Programu.
3. Okres sprawozdawczy w przypadku Roczno Sprawozdania z realizacji Instrumentu Wsparcia to jeden rok kalendarzowy, z wyjątkiem pierwszego sprawozdania. W przypadku Umów Instrumentu Wsparcia podpisanych w pierwszej połowie roku, pierwsze sprawozdanie obejmuje okres od dnia podpisania Umowy Instrumentu Wsparcia do końca danego roku kalendarzowego. W przypadku Umów Instrumentu Wsparcia podpisanych w drugiej połowie roku, pierwsze sprawozdanie obejmuje okres od dnia podpisania Umowy Instrumentu Wsparcia do końca kolejnego roku.
4. Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia musi wpłynąć do SCO nie później niż trzy miesiące po zakończeniu okresu sprawozdawczego.
5. Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia nie jest wymagane za rok kalendarzowy, w którym Instrument Wsparcia został zakończony. Roczne Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia, o którym mowa w art. 4.14, uwzględnia odpowiednie informacje za dany okres.

Artykuł 4.14 Końcowe Sprawozdania z realizacji Instrumentów Wsparcia

1. Instytucja Realizująca przygotowuje Końcowe Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia. Końcowe Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia porównuje rzeczywiste wyniki i wydatki z planowanymi wynikami i wydatkami za cały okres realizacji Instrumentu Wsparcia. Sprawozdanie opisuje także dobre praktyki i wyciągnięte wnioski w oparciu o formularz przekazany przez Szwajcarię.
2. W przypadku Programów, Końcowe Sprawozdanie z realizacji Instrumentu Wsparcia jest konsolidowane wyłącznie na poziomie Programu.
3. Końcowe Sprawozdania z realizacji Instrumentów Wsparcia muszą wpłynąć do SCO nie później niż sześć miesięcy po zakończeniu Instrumentu Wsparcia.

Artykuł 4.15 Zobowiązania po zakończeniu realizacji i własność aktywów

1. KIK zapewnia, że wszystkie istotne dokumenty związane z Instrumentami Wsparcia są przechowywane przez 10 lat od dnia zakończenia realizacji Instrumentu Wsparcia.
2. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Umowy Instrumentu Wsparcia, KIK zapewnia, że sprzęt, instalacje lub budynki finansowane z Pomocy Finansowej, w trakcie realizacji Instrumentu Wsparcia oraz przez okres co najmniej pięciu lat od dnia zakończenia realizacji Projektu lub Komponentu Programu:
 - a) są obsługiwane i używane zgodnie z celami Instrumentu Wsparcia;
 - b) są odpowiednio ubezpieczone od szkód wywołanych pożarem, kradzieżą innym zdarzeniem standardowo podlegającym ubezpieczeniu; oraz
 - c) są odpowiednio utrzymywane poprzez przeznaczenie na ten cel wystarczających środków.
3. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień, KIK zapewnia, że budynki nabyte, zbudowane, wyremontowane lub zmodernizowane nie mogą być sprzedane, wynajęte lub obciążone hipoteką przez okres co najmniej pięciu lat po zakończeniu realizacji Instrumentu Wsparcia.
4. Szwajcaria nie ma obowiązku ani nie jest zobowiązana do zapewnienia utrzymania i naprawy aktywów (aktywów operacyjnych, jak również sprzętu, instalacji i budynków) finansowanych w ramach Pomocy Finansowej, ani do podjęcia jakichkolwiek działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony osób, sprzętu, instalacji lub wszystkich obiektów na miejscu lub w pobliżu.
5. Szwajcaria nie ponosi żadnej odpowiedzialności w związku z aktywami finansowanymi z Pomocy Finansowej.
6. Na czas trwania Instrumentu Wsparcia aktywa nabyte w ramach Pomocy Finansowej pozostają w nieograniczonej dyspozycji Instrumentu Wsparcia i nie mogą być użyte w innym celu bez uprzedniej pisemnej zgody Szwajcarii.
7. Wykorzystanie i własność aktywów finansowanych w ramach Pomocy Finansowej zostaną ustalone w Umowie Instrumentu Wsparcia lub pomiędzy KIK a SDC lub SECO po zakończeniu Instrumentu Wsparcia. Instytucja Realizująca może zaproponować przeniesienie własności aktywów na stronę trzecią. KIK oraz SDC lub SECO zatwierdzają takie przeniesienie na piśmie. Podmiot otrzymujący te aktywa zobowiąże się umownie do wypełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 2.

8. Jeżeli z jakiegokolwiek powodu Instrument Wsparcia zostanie zakończony przed terminem, KIK oraz SDC lub SECO podejmą na piśmie decyzję w sprawie wykorzystania i własności aktywów finansowanych w ramach Pomocy Finansowej.
9. Własność wyników działań wykonanych przy użyciu Pomocy Finansowej oraz wszelkie prawa własności (prawa własności niematerialnej oraz prawa pokrewne i uprawnienia) zostaną ustalone w Umowie Instrumentu Wsparcia. Jeżeli te prawa własności intelektualnej generują zyski, KIK i Szwajcaria uzgodnią przeznaczenie tego dochodu.

Artykuł 4.16 Zawieszenie i wypowiedzenie Umowy Instrumentu Wsparcia

1. Umowa Instrumentu Wsparcia może zostać zawieszona przez jedną ze stron, jeśli uzna ona, że jej cele nie mogą być dłużej osiągnane lub że druga strona nie wypełnia swoich zobowiązań, poprzez doręczenie drugiej stronie pisemnego zawiadomienia o przyczynach.
2. Umowa Instrumentu Wsparcia może zostać rozwiązana:
 - a) w drodze wzajemnego porozumienia między umawiającymi się stronami lub
 - b) przez jedną ze stron za uprzednim trzymiesięcznym pisemnym zawiadomieniem zawierającym uzasadnienie takiego rozwiązania.
3. Przed zawiadomieniem o zawieszeniu lub rozwiązaniu umowy, strony podejmą rozmowy mające na celu zapewnienie, że podjęta decyzja jest oparta na obiektywnej ocenie.
4. Strony decydują za obopólną zgodą o wszelkich konsekwencjach zawieszenia lub rozwiązania umowy. Zastosowanie mają postanowienia art. 4.14 i 4.15.

Rozdział 5 Pomoc Techniczna

Artykuł 5.1 Formy Pomocy Technicznej

Pomoc Techniczna udzielana w ramach Programu Współpracy obejmuje Fundusz Przygotowania Instrumentu Wsparcia oraz Fundusz Pomocy Technicznej.

Artykuł 5.2 Przeznaczenie Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia oraz Funduszu Pomocy Technicznej

1. Fundusz Przygotowania Instrumentu Wsparcia ma na celu finansowanie przygotowania wniosków dotyczących Instrumentu Wsparcia składanych na drugim etapie oraz wydatków na zarządzanie poniesionych przez Operatorów Programów w związku z przygotowaniem Programów.
2. Fundusz Pomocy Technicznej przyczynia się do sprawnego i efektywnego wdrażania Programu Współpracy poprzez pokrywanie wydatków, o których mowa w art. 6.5, ponoszonych przez jednostki krajowe, o których mowa w art. 3.2.

Artykuł 5.3 Ustanowienie i zarządzanie Pomocą Techniczną

1. Proces zatwierdzania przedstawiony w art. 4.7 nie ma zastosowania do Pomocy Technicznej, o której mowa w art. 5.1. Parametry Pomocy Technicznej są określone w drodze negocjacji pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią.

2. Korzystając z formularza udostępnionego przez Szwajcarię, KIK oraz SDC i/lub SECO zawierają Umowę Pomocy Technicznej ustanawiającą Fundusz Przygotowania Instrumentu Wsparcia oraz Fundusz Pomocy Technicznej. Pomoc Techniczna, o której mowa w art. 5.1 jest zarządzana przez KIK.

Artykuł 5.4 Sprawozdawczość w zakresie Pomocy Technicznej

1. W przypadku Pomocy Technicznej, KIK raz w roku, najpóźniej do końca października, składa do SCO do dyskusji i zatwierdzenia szczegółowy roczny plan i budżet na następny rok. W pierwszym roku złożenie to nastąpi w ciągu jednego miesiąca od dnia podpisania Umowy Pomocy Technicznej. KIK wykazuje istotność, stosowność i proporcjonalność proponowanych wydatków.
2. W drodze odstępstwa od art. 4.13, nie sporządza się rocznych sprawozdań dotyczących Pomocy Technicznej. KIK składa Sprawozdanie z realizacji Pomocy Technicznej w formie i według procedur określonych w art. 4.14.

Rozdział 6 Kwalifikowalność wydatków

Artykuł 6.1 Ogólne zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków

1. Wydatki kwalifikowane w ramach Instrumentów Wsparcia to wydatki ponoszone w ramach Instrumentu Wsparcia, które łącznie spełniają następujące kryteria:
 - a) są ponoszone pomiędzy (i włącznie) pierwszą i ostatnią datą kwalifikowalności Instrumentu Wsparcia określoną w Umowie Instrumentu Wsparcia;
 - b) są związane z przedmiotem Instrumentu Wsparcia i są wskazane w szczegółowym budżecie Instrumentu Wsparcia;
 - c) są proporcjonalne i niezbędne do przygotowania i realizacji Instrumentu Wsparcia;
 - d) są ponoszone w okresie kwalifikowalności wskazanym w Umowie Ramowej;
 - e) są wykorzystywane wyłącznie do osiągnięcia celu lub celów Instrumentu Wsparcia i jego oczekiwanych rezultatów, w sposób zgodny z zasadami gospodarności i efektywnego wykorzystania środków finansowych;
 - f) są identyfikowalne i weryfikowalne, w szczególności poprzez ich zapis w księgach rachunkowych Instytucji Realizującej, określonych zgodnie z odpowiednimi standardami rachunkowości kraju, w którym ustanowiona jest Instytucja Realizująca oraz zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości; oraz
 - g) spełniają wymogi obowiązującego prawa podatkowego i socjalnego Państwa Partnerskiego.
2. Wydatki uznaje się za poniesione, gdy przedmiot został dostarczony (w przypadku towarów) lub wykonany (w przypadku usług i robót budowlanych), zafakturowany i opłacony. Wyjątkowo, gdy przedmiot został dostarczony lub wykonany w ostatnim miesiącu kwalifikowalności wydatków, wydatki uznaje się za poniesione również w terminach kwalifikowalności, jeżeli faktura została wystawiona w miesiącu następującym bezpośrednio po zakończeniu okresu kwalifikowalności i zapłacona w terminie 30 dni kalendarzowych od daty wystawienia.

3. Kwalifikowalność wydatków na kontrole, sprawozdawczość, audyt i ewaluację kończy się cztery miesiące po zrealizowaniu Instrumentu Wsparcia, lecz nie później niż do dnia 3 grudnia 2029 r.
4. Wewnętrzne procedury księgowo i audytowe Instytucji Realizującej muszą umożliwiać bezpośrednie uzgodnienie wydatków i dochodów zadeklarowanych w odniesieniu do Instrumentu Wsparcia z odpowiednimi raportami księgowymi i dokumentami uzupełniającymi.

Artykuł 6.2 Kwalifikowalne wydatki w ramach Projektów i Komponentów Programu

1. Wydatkami kwalifikowalnymi w przypadku Projektów i Komponentów Programu są wydatki, które zostały zidentyfikowane przez Instytucję Realizującą, zgodnie z jej zasadami rachunkowości i przepisami wewnętrznymi jako określone wydatki bezpośrednio związane z realizacją Projektu lub Komponentu Programu i które w związku z tym mogą być bezpośrednio zaksięgowane. Aby wydatki takie były kwalifikowalne, muszą być ujęte w budżecie Projektu i/lub Komponentu Programu. Następujące wydatki są kwalifikowalne, pod warunkiem, że spełniają kryteria określone w art. 6.1:
 - a) koszty z tytułu zamówień udzielonych w celu realizacji Projektu lub Komponentu Programu, pod warunkiem, że udzielenie zamówień będzie zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i niniejszymi Regulacjami;
 - b) wydatki na nabycie, budowę, remont i modernizację budynków na warunkach określonych w art. 4.15 i 6.6 oraz w zakresie wyraźnie dozwolonym w Umowie Instrumentu Wsparcia;
 - c) koszty wynikające bezpośrednio z wymogów określonych w Umowie Instrumentu Wsparcia w przypadku Projektów lub Komponentów Programu;
 - d) koszty materiałów eksploatacyjnych i dostaw pod warunkiem, że są one możliwe do zidentyfikowania i przypisane do Instrumentu Wsparcia;
 - e) diety z tytułu podróży służbowej, zakwaterowanie i wyżywienie dla personelu biorącego udział w Projekcie lub Komponentie Programu.
2. Koszty personelu przydzielonego do wdrażania Projektów lub Komponentów Programu, obejmujące rzeczywiste wynagrodzenia powiększone o składki na ubezpieczenie społeczne i inne koszty ustawowo wchodzące w skład wynagrodzenia, są co do zasady kwalifikowalne, jeżeli odpowiednie funkcje lub zadania mają charakter przyrostowy i są wyraźnie wymagane do realizacji Instrumentu Wsparcia i odpowiednio uzgodnione ze Szwajcarią w budżecie Umowy Instrumentu Wsparcia lub przewidziane w budżecie Komponentu Programu.

Artykuł 6.3 Kwalifikowalność wydatków w ramach Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia

1. Następujące wydatki kwalifikują się w celu zapewnienia wsparcia w ramach Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia, pod warunkiem, że spełniają kryteria określone w art. 6.1:
 - a) pomoc finansowa na przygotowanie wniosków Projektu w drugim etapie. O taką pomoc finansową można wnioskować przy składaniu wniosku Projektu na pierwszym etapie. Szwajcarią ocenia, czy wniosek jest kwalifikowalny i zawiadamia o swojej

decyzji wraz z decyzją dotyczącą pierwszego etapu. Przekazując swoją decyzję, Szwajcaria może zaproponować dodatkowe omówienie i wzajemne uzgodnienie zakresu usług przygotowawczych;

Do celów kwalifikowalności, taka pomoc finansowa obejmuje wydatki na usługi, które łącznie spełniają następujące warunki:

- (i) usługi muszą być świadczone w celu przygotowania wniosków o dofinansowanie Projektów, które zostaną przedłożone Szwajcarii do zatwierdzenia na drugim etapie;
 - (ii) usługi muszą być świadczone przez zewnętrznych w stosunku do wnioskodawcy ekspertów technicznych lub prawnych, których wiedza specjalistyczna uzupełnia wiedzę specjalistyczną wnioskodawcy;
 - (iii) produktami dostarczanymi w ramach usług są:
 - dokumenty/badania, które są niezbędne do uzupełnienia wniosku dotyczącego Instrumentu Wsparcia przedłożonego przez wnioskodawcę, np. studia wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko; lub
 - wersja robocza dokumentacji przetargowej na towary i usługi, które mają być nabyte w ramach wnioskowanego Instrumentu Wsparcia.
- b) pomoc finansowa na wydatki Operatorów Programów związane z przygotowaniem Programów, określone w art. 6.4 ust. 1 lit. a - d. Taka pomoc finansowa jest przekazywana do SCO do zatwierdzenia.
2. Okres kwalifikowalności wydatków poniesionych w Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia rozpoczyna się w dniu utworzenia Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia zgodnie z art. 5.3 ust. 2 zasadniczo do momentu zawarcia odpowiedniej Umowy Instrumentu Wsparcia lub do dnia określonego w komunikacie Szwajcarii o odrzuceniu danego wniosku dotyczącego Instrumentu Wsparcia.

Artykuł 6.4 Kwalifikowalność wydatków na zarządzanie ponoszone przez Operatorów Programów

1. Następujące kategorie wydatków na zarządzanie Operatora Programu są kwalifikowalne:
 - a) bezpośrednio związane z przygotowaniem Programu, w tym z opracowaniem koncepcji Programu, tabeli rezultatów i konsultacji z zainteresowanymi stronami;
 - b) na przygotowanie wdrożenia Programu, w tym opracowanie procedur wyboru Komponentów Programu i przepływów finansowych;
 - c) na wybór Komponentów Programu, w tym koszty ekspertów zewnętrznych oraz koszty związane z posiedzeniami i odwołaniami;
 - d) na pomoc ewentualnym wnioskodawcom i Operatorom Komponentów Programu w spełnianiu wymogów określonych przez Operatora Programu w zakresie wniosków o dofinansowanie w ramach Komponentów Programu i/lub realizacji Komponentów Programu;
 - e) na działania promocyjne i informacyjne, w tym nabory wniosków i działania informacyjne w okresie składania wniosków, a także wydarzenia informacyjne mające na celu wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk;
 - f) na weryfikację poniesionych wydatków, zatwierdzanie płatności i przekazywanie płatności Operatorom Komponentów Programu;

- g) na monitorowanie Komponentów Programu, przeprowadzanie przeglądów i ewaluacji Programu lub jego Komponentów w celu oceny wpływu, znaczenia i trwałości Programu;
 - h) w przypadku audytów innych niż te określone w art. 9.1, art. 9.2 i art. 9.4 oraz weryfikacji na miejscu Komponentów Programu;
 - i) dotyczących obowiązku sprawozdawczości do Szwajcarii lub podmiotów krajowych w Państwie Partnerskim zgodnie z art. 3.2;
 - j) związane z organizacją i prowadzeniem Komitetu Sterującego ds. Instrumentu Wsparcia;
 - k) na opłaty związane z założeniem i prowadzeniem rachunków bankowych wymaganych na podstawie niniejszych Regulacji lub Umowy Instrumentu Wsparcia, w tym koszty przelewów przychodzących i wychodzących;
2. Wydatki na zarządzanie Operatorem Programu:
- a) poniesione przed wejściem w życie Umowy Instrumentu Wsparcia mogą być kwalifikowalne w ramach Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia zgodnie z art. 6.3;
 - b) poniesione do dnia określonego w wiadomości o odrzuceniu wniosku dotyczącego Instrumentu Wsparcia mogą być kwalifikowalne w ramach Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia zgodnie z art. 6.3;
 - c) poniesione pomiędzy pierwszym a ostatnim dniem kwalifikowalności danego Programu, jak określono w Umowie Instrumentu Wsparcia, mogą być kwalifikowalne w ramach tego Programu. Maksymalne kwalifikowalne wydatki na zarządzanie dla każdego Programu zostaną uzgodnione w odpowiedniej Umowie Instrumentu Wsparcia.
3. Alokacja środków na zatrudnienie musi być zoptymalizowana w stosunku do bieżących potrzeb. Opóźnienia mogą wymagać przesunięcia pracowników do innych zadań poza Instrumentem Wsparcia, aby nie obciążać niepotrzebnie budżetu przeznaczonego na zarządzanie.
4. Koszty personelu Operatorem Programu przydzielonego do zarządzania Programem, obejmujące rzeczywiste wynagrodzenia plus składki na ubezpieczenie społeczne i inne koszty wliczane do wynagrodzenia zgodnie z przepisami, są co do zasady kwalifikowalne, jeżeli odpowiednie funkcje lub zadania mają charakter przyrostowy i są wyraźnie niezbędne do realizacji Instrumentu Wsparcia i odpowiednio uzgodnione ze Szwajcarią w budżecie Umowy Instrumentu Wsparcia.

Artykuł 6.5 Kwalifikowalność wydatków w ramach Funduszu Pomocy Technicznej

1. Wydatki na następujące zadania kwalifikują się do wsparcia w ramach Funduszu Pomocy Technicznej, pod warunkiem, że spełniają kryteria określone w art. 6.1:
- a) wydatki na spotkania z organami władz szwajcarskich w ramach Programu Współpracy, w tym wydatki związane z podróżą, zakwaterowaniem i wyżywieniem uczestników;
 - b) wydatki na posiedzenia komitetów i konsultacje z zainteresowanymi stronami prowadzone w ramach Programu Współpracy, w przypadku, gdy takie wydatki nie są już ujęte w budżecie w ramach Instrumentu Wsparcia;

- c) wydatki na publikowanie naborów wniosków dotyczących Instrumentów Wsparcia;
 - d) wydatki na wydarzenia informacyjne, wymianę doświadczeń i budowanie potencjału w celu zapewnienia, aby personel KIK, Instytucji Pośredniczących, Instytucji Płatniczej, Instytucji Audytu i Instytucji Realizujących był w pełni świadomy swoich obowiązków i zdolny do realizacji powierzonych mu zadań, w tym wydatki związane z podróżą, zakwaterowaniem i wyżywieniem uczestników;
 - e) wydatki na usługi doradztwa technicznego i usługi prawne w zakresie przeglądu wniosków dotyczących Instrumentów Wsparcia;
 - f) wydatki na usługi doradztwa technicznego i usługi prawne w zakresie przeglądu dokumentacji przetargowej;
 - g) wydatki na usługi doradztwa technicznego w zakresie monitorowania Instrumentów Wsparcia, w tym wydatki związane z weryfikacją Instrumentów Wsparcia na miejscu;
 - h) wydatki związane z przeglądami, ewaluacjami i procesami kapitalizacji na poziomie Programu Współpracy lub w obszarze tematycznym;
 - i) wydatki na audyty Instrumentów Wsparcia oraz audyty systemów zarządzania i kontroli na poziomie Programu Współpracy przeprowadzane przez niezależnych i certyfikowanych audytorów wyznaczonych przez Instytucję Audytu;
 - j) wydatki na usługi w celu zapewnienia widoczności Programu Współpracy;
 - k) koszty tłumaczeń pisemnych i ustnych;
 - l) wydatki na dodatkowy sprzęt dla instytucji wymienionych w art. 3.2, w tym oprogramowanie specjalnie nabyte w celu wdrożenia Programu Współpracy;
 - m) wydatki w Państwie Partnerskim na wynagrodzenia, składki na ubezpieczenie społeczne i inne koszty ustawowe dotyczące urzędników publicznych podmiotów krajowych, o których mowa w art. 3.2 lub w odniesieniu do ekspertów posiadających niezbędną, specjalistyczną wiedzę prawniczą lub techniczną, którzy są tymczasowo przydzieleni do wykonywania dodatkowych zadań wyłącznie na potrzeby Programu Współpracy.
2. Pomoc w ramach Szwajcarskiej Pomocy Finansowej do wydatków, o których mowa w ust. 1 nie może przekroczyć 1,5% całkowitej Pomocy Finansowej dla danego Państwa Beneficjenta, z wyjątkiem Państw Beneficjentów otrzymujących 2% lub mniej całkowitej pomocy finansowej w ramach Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej w obszarze spójności, przy czym Szwajcaria może zatwierdzić wyższą kwotę.
3. Kwota zostanie ustalona w Umowie Pomocy Technicznej zawartej pomiędzy KIK a SDC lub SECO.

Artykuł 6.6 Koszty niekwalifikowalne/wykluczone

Następujące koszty nie są uznawane za kwalifikowalne:

- a) odsetki od zadłużenia, opłaty za obsługę zadłużenia i opłaty za opóźnienia w płatnościach;
- b) opłaty za transakcje finansowe i inne koszty czysto finansowe, z wyjątkiem kosztów związanych z rachunkami wymaganymi przez KIK, Instytucję Płatniczą lub określonymi przez obowiązujące przepisy prawa oraz kosztów usług finansowych wymaganych w ramach Umowy Instrumentu Wsparcia;

- c) rezerwy na straty lub potencjalne przyszłe zobowiązania;
- d) straty kursowe inne niż te wynikające z zaangażowania partnerów szwajcarskich;
- e) wydatki na nabycie gruntów;
- f) podatek VAT, który jest teoretycznie możliwy do odzyskania, w dowolny sposób, nawet jeśli de facto beneficjent sam nie odzyskuje podatku VAT;
- g) koszty pokrywane z innych źródeł;
- h) grzywny, kary, odszkodowania lub inne podobne rekompensaty, w tym utracony zysk i koszty postępowania sądowego, z wyjątkiem sytuacji, gdy postępowanie sądowe stanowi integralny i niezbędny element osiągnięcia wyników z Instrumentu Wsparcia; oraz
- i) nadmierne lub lekkomyślne wydatki.

Artykuł 6.7 Standardowe skale kosztów jednostkowych

Państwo Partnerskie może zaproponować Szwajcarii zastosowanie standardowych skal kosztów jednostkowych, kwot ryczałtowych i ogólnych stawek jednolitych w ramach niektórych Instrumentów Wsparcia w celu gospodarnego wykorzystania zasobów finansowych. Jeżeli Szwajcaria zgodzi się z propozycją, mające zastosowanie zasady zostaną określone w odpowiednim Instrumencie Wsparcia.

Artykuł 6.8 Dowód poniesionych wydatków

1. Instytucje Realizujące dostarczają dowody poniesionych kosztów poprzez przedstawienie potwierdzonych faktur lub alternatywnie poprzez dostarczenie dokumentów księgowych o równorzędnej wartości dowodowej.
2. KIK zapewnia, aby wymogi dotyczące przedkładania dowodów poniesienia wydatków były określone w odpowiednich Umowach w Sprawie Realizacji Instrumentu Wsparcia.
3. KIK lub inne instytucje przez nią do tego celu wyznaczone sprawdzają faktury i dokumenty towarzyszące otrzymane od Instytucji Realizujących, weryfikują adekwatność dokumentacji, w zakresie niezbędnym do uzyskania zasadnej pewności co do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń.

Rozdział 7 Zamówienia

Artykuł 7.1 Zasady

Wszelkie zamówienia na usługi, towary i roboty w ramach Programu Współpracy przez jakikolwiek podmiot sektora publicznego lub prywatnego Państwa Partnerskiego są prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa Państwa Partnerskiego i unijnymi aktami prawnymi dotyczącymi zamówień publicznych. Do zamówień zastosowanie mają w szczególności zasady przejrzystości, równego traktowania, konkurencji i ekonomicznego wykorzystania Pomocy Finansowej. Aby zapewnić praktyczną skuteczność tych zasad, Państwo Partnerskie w szczególności:

- a) dokonuje wyboru najkorzystniejszych ofert w celu zapewnienia wysokiej jakości zamawianych robót budowlanych, dostaw i usług. Z wyjątkiem przypadków, w których istnieją uzasadnione powody zastosowania innego podejścia, stosuje się podejście wielokryterialnego wyboru obejmujące zrównoważony zestaw kryteriów jakościowych i kosztowych. Kryteria jakościowe uwzględniają, jeśli jest to zasadne, najlepsze praktyki

dotyczące społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych i ekologicznych zamówień publicznych, zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej;

- b) przestrzega najwyższych standardów etycznych i unika wszelkich konfliktów interesów w trakcie procesu udzielania zamówień i realizacji umów. Zastosowanie mają odpowiednie i skuteczne środki zapobiegania nielegalnym i korupcyjnym praktykom, takie jak zasada drugiej pary oczu, kryteria wyboru ukierunkowane na zapewnienie uczciwości wykonawców, podpisywanie deklaracji o konflikcie interesów przez urzędników publicznych zaangażowanych w zamówienie, właściwe uzasadnienie stosowania procedur niekonkurencyjnych oraz klauzule dotyczące uczciwości w dokumentach przetargowych i umowach o udzielenie zamówienia. Nie przyjmuje się żadnych ofert, prezentów, płatności ani korzyści jakiegokolwiek rodzaju, które mogłyby być interpretowane jako zachęta lub nagroda za udzielenie lub wykonanie zamówień publicznych.

Artykuł 7.2 Rola Szwajcarii

1. W trakcie procedury zatwierdzania Instrumentów Wsparcia, o której mowa w art. 4.7 a także, w stosownych przypadkach, podczas późniejszej procedury zatwierdzania Komponentów Programu i zmian Instrumentów Wsparcia skutkujących dodatkowymi zamówieniami, Szwajcarii wybierze spośród zamówień publicznych przedstawionych w odpowiednich wnioskach te zamówienia, w przypadku których:
 - a) Szwajcarii wystąpi o kopię odpowiednich części dokumentów zamówienia (w tym projektów umów) w celu wyrażenia braku sprzeciwu przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W takich przypadkach KIK przekazuje odpowiednie części dokumentów zamówienia do SCO w celu uzyskania ich oceny przeprowadzanej w ciągu 25 dni roboczych. W wyniku tej oceny Szwajcarii może zalecić zmiany w dokumentacji zamówienia. Zalecenia te mogą zostać uwzględnione, a SCO jest odpowiednio informowane;
 - b) do ogłoszenia zamówienia w Szwajcarii wymagane jest ogłoszenie zawierające podstawowe informacje na temat zamówienia, oparte na wzorze dostarczonym przez Szwajcarii. Ogłoszenie jest składane do SCO nie później niż na pięć dni roboczych przed publikacją ogłoszenia o zamówieniu, aby umożliwić ogłoszenie zamówienia w Szwajcarii krótko po ogłoszeniu zamówienia w Państwie Partnerskim;
 - c) Szwajcarii żąda udostępnienia wykonawcom tłumaczenia dokumentów zamówienia na język angielski.

Przy dokonywaniu wyboru Szwajcarii koncentruje się na zamówieniach publicznych powyżej 500 000 CHF, ale może również uwzględnić mniejsze zamówienia publiczne na badania, które mają być finansowane w ramach Funduszu Przygotowania Instrumentu Wsparcia.
2. SCO lub dowolna osoba trzecia przez nie wyznaczona ma prawo uczestniczyć w każdym posiedzeniu komisji przetargowej oceniającej oferty w charakterze obserwatora. KIK informuje Szwajcarii o datach posiedzeń komisji przetargowej oceniającej oferty nie później niż na pięć dni roboczych przed posiedzeniem.
3. SCO ma prawo zażądać kopii protokołu z oceny oraz wszystkich lub części zawartych umów. Żądane dokumenty będą przedkładane najpóźniej w ciągu 20 dni roboczych od złożenia wniosku.

4. KIK zapewnia, aby dokumentacja wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia była przechowywana zgodnie z przepisami prawa Państwa Partnerskiego. W uzupełnieniu do dokumentów wymienionych powyżej, KIK będzie udostępniać wszelkie informacje dotyczące procedur udzielania zamówień, o których udzielenie Szwajcaria może w uzasadniony sposób wystąpić.

Rozdział 8 Transakcje płatnicze

Artykuł 8.1 Prefinansowanie przez Państwo Partnerskie

1. Zasadniczo wszystkie wydatki w ramach Programu Współpracy są prefinansowane przez Państwo Partnerskie.
2. Zasadniczo Państwo Partnerskie pokrywa wydatki poniesione, jak określono w art. 6.1 ust. 2 przez Instytucję Realizującą w ramach procedury budżetowej Państwa Partnerskiego, z należyтым uwzględnieniem postanowień dotyczących kwalifikowalności wydatków w Rozdziale 6 i odpowiedniej Umowy Instrumentu Wsparcia, przed zwróceniem się o zwrot wydatków do Szwajcarii. Warunki ewentualnych wyjątków od tej zasady i odpowiednie procedury określono w art. 8.3.

Artykuł 8.2 Refundacja wydatków

1. Szwajcaria refunduje Państwu Partnerskiemu wydatki kwalifikowalne poniesione w ramach Instrumentów Wsparcia na podstawie Wniosków o Refundację składanych przez Instytucję Płatniczą.
2. W odniesieniu do Wniosków o Refundację, Instytucja Płatnicza:
 - a) sprawdza zgodność Wniosku o Refundację z warunkami finansowymi, w szczególności z poziomem współfinansowania, określonymi w odpowiedniej Umowie Instrumentu Wsparcia;
 - b) zapewnia wystarczające informacje do poświadczenia Wniosku o Refundację oraz sprawdza zgodność Wniosku o Refundację z informacjami, którymi dysponuje Instytucja Płatnicza;
 - c) potwierdza, że współfinansowanie Państwa Partnerskiego zostało udzielone zgodnie z odpowiednią Umową Instrumentu Wsparcia;
 - d) potwierdza, że w oparciu o informacje dostępne dla Instytucji Płatniczej nie można stwierdzić podwójnego finansowania;
 - e) zapewnia, aby podatek VAT podlegający zwrotowi nie został ujęty we Wniosku o Refundację jako koszt kwalifikowany;
 - f) prowadzi ewidencję wszystkich Wniosków o Refundację przekazywanych do Szwajcarii.
3. Wnioski o Refundację zawierają informacje o stanie finansowej realizacji Instrumentów Wsparcia oraz o działaniach podjętych w okresie objętym wnioskiem. Wnioski o Refundację są sporządzane w oparciu o formularz udostępniony przez Szwajcarię.
4. Wnioski o Refundację obejmują okresy refundacji. Poza pierwszym i ostatnim okresem refundacji dotyczącym danego Instrumentu Wsparcia, okresy refundacji trwają sześć miesięcy lub całkowitą wielokrotność sześciu miesięcy. Okresy refundacji to styczeń - czerwiec (od 01.01 do 30.06) oraz lipiec - grudzień (od 01.07 do 31.12). O ile Instrument

Wsparcia nie rozpoczyna się w pierwszym dniu okresu sprawozdawczego, pierwszy okres refundacji trwa od dnia podpisania Umowy Instrumentu Wsparcia do końca kolejnego okresu refundacji. Ostatni okres refundacji trwa od końca przedostatniego okresu refundacji do zakończenia Instrumentu Wsparcia, chyba że Instrument Wsparcia kończy się w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego.

5. Wnioski o Refundację muszą zostać przedłożone w SCO najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od dnia zakończenia odpowiedniego okresu refundacji. Ostatni Wniosek o Refundację musi zostać przedłożony w SCO nie później niż w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu realizacji Instrumentu Wsparcia. Przy założeniu, że Szwajcaria zgadza się z Wnioskiem o Refundację, wnioskowana kwota jest przekazywana w ciągu 30 dni.
6. Jeżeli w okresie refundacji nie poniesiono żadnych wydatków, wniosku o refundację nie składa się. Wniosek o Refundację jest składany po raz pierwszy po okresie refundacji, w którym poniesiono wydatki. Wniosek o Refundację obejmuje wszystkie poprzednie okresy refundacji, które nie zostały jeszcze objęte Wnioskiem o Refundację.
7. W wyjątkowych przypadkach Państwo Partnerskie i Szwajcaria mogą uzgodnić, że okresy refundacji będą obejmować inną liczbę miesięcy lub ich całkowitą wielokrotność.
8. Szwajcaria może uznać wydatki za niekwalifikowalne i anulować refundację, jeśli:
 - a) Szwajcaria nie otrzymała Wniosku o Refundację w terminie dwunastu miesięcy od końca okresu refundacji, w którym wydatki zostały poniesione przez Instytucję Realizującą, odpowiednio w przypadku Pomocy Technicznej, przez podmioty krajowe, o których mowa w art. 3.2; albo
 - b) Szwajcaria nie otrzymała Wniosku o Refundację do dnia 3 czerwca 2030 r.
9. Zatwierdzenie przez Szwajcarię Końcowego Sprawozdania z realizacji Instrumentu Wsparcia, złożonego zgodnie z art. 4.14 oraz wypełnienie wszystkich zobowiązań dotyczących audytu finansowego Instrumentu Wsparcia w ramach Rozdziału 9 są warunkami wstępnymi dla refundacji przez Szwajcarię wydatków ujętych w ostatecznym Wniosku o Refundację dotyczącym Instrumentu Wsparcia.
10. Wypłata przez Szwajcarię wnioskowanej refundacji stanowi zatwierdzenie Wniosku o Refundację.

Artykuł 8.3 Zaliczki

1. W wyjątkowych przypadkach, np. dla Instrumentów Wsparcia, z których korzystają organizacje społeczeństwa obywatelskiego lub inne instytucje o podobnych ograniczeniach w zakresie prefinansowania, lub dla działań realizowanych przez Partnerów Szwajcarskich Instrumentu Wsparcia, Szwajcaria może niezależnie od art. 8.1 ust. 2 prefinansować lub refundować zaliczki wypłacone przez Państwo Partnerskie na rzecz Instytucji Realizujących. Zaliczki te muszą być uregulowane w odpowiedniej Umowie Instrumentu Wsparcia z zastosowaniem ust. 2 i 3 wymagają przekazania wystarczającego dowodu ich wypłaty przez Państwo Partnerskie z zastrzeżeniem zapewnienia współfinansowania przez Państwo Partnerskie zgodnie z odpowiednią Umową Instrumentu Wsparcia.
2. Płatności zaliczkowe nie pokrywają w całości współfinansowania przez Szwajcarię wszystkich kwalifikowalnych wydatków w ramach danego Instrumentu Wsparcia. Pewna kwota zostanie zatrzymana do czasu dostarczenia Końcowego Sprawozdania z realizacji Instrumentu Wsparcia zgodnie z art. 4.14. Kwota zatrzymana w ten sposób będzie

proporcjonalna do budżetu Instrumentu Wsparcia i możliwości finansowych Instytucji Realizującej oraz będzie określona w Umowie Instrumentu Wsparcia.

3. Dla Instrumentów Wsparcia, dla których Szwajcaria zwraca zaliczki, oblicza się saldo końcowe:
 - a) jako sumę zaraportowanych wydatków kwalifikowanych Instrumentów Wsparcia;
 - b) po odliczeniu:
 - (i) sumy wcześniej zrefundowanych wydatków (zaliczek i płatności niezaliczkowych);
 - (ii) odsetek uzyskanych z tytułu płatności zaliczkowych na rachunkach bankowych Operatorów Projektów lub Operatorów Programów; oraz
 - (iii) w przypadku Programów - wszelkich środków zrefundowanych przez Operatorów Komponentów Programu Operatorom Programu, które nie zostały ponownie alokowane na inne Komponenty Programu lub zwrócone Szwajcarii.
4. Saldo końcowe jest obliczane i podawane w końcowym Wniosku o Refundację. W przypadku ujemnego salda końcowego:
 - a) Państwo Partnerskie przekazuje Szwajcarii należną jej kwotę w ciągu jednego miesiąca od zatwierdzenia przez Szwajcarię Końcowego Wniosku o Refundację;
 - b) wszelkie odsetki narosłe na rachunkach bankowych Operatorów Projektów lub Operatorów Programów pomiędzy datą złożenia Końcowego Wniosku o Refundację a datą przekazania do Szwajcarii zostaną uwzględnione w przelewie.

Artykuł 8.4 Waluty

1. Wszystkie refundacje realizowane przez Szwajcarię na rzecz Państwa Partnerskiego są dokonywane we frankach szwajcarskich.
2. Instytucja Płatnicza przelicza sumę wszystkich wydatków poniesionych w danym okresie refundacji na franki szwajcarskie według dziennego kursu wymiany banku narodowego Państwa Partnerskiego obowiązującego w ostatnim dniu roboczym okresu refundacji.
3. Szwajcaria ani nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty wynikające z wahań kursów walut.

Rozdział 9 Audyty

Artykuł 9.1 Audyty systemów zarządzania i kontroli na poziomie Programu Współpracy

1. Głównym celem audytów na poziomie systemów jest uzyskanie pewności, że system lub systemy zarządzania i kontroli w Państwie Partnerskim funkcjonują skutecznie i zgodnie z Umową Ramową i prawem krajowym Państwa Partnerskiego.
2. Audyty obejmują w szczególności:
 - a) określenie funkcji podmiotów zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę Programu Współpracy oraz alokację funkcji w ramach każdego podmiotu;
 - b) przestrzeganie zasady rozdziału funkcji pomiędzy takimi jednostkami i w ich obrębie;
 - c) procedury i kontrole wewnętrzne mające na celu zapewnienie poprawności i prawidłowości wydatków;

- d) wiarygodność rachunkowości, monitoringu i sprawozdawczości finansowej;
 - e) systemy sprawozdawczości i monitorowania, w których podmiot odpowiedzialny powierza wykonanie zadań innemu podmiotowi;
 - f) system zapewniający, że wszystkie dokumenty dotyczące wydatków i audytów są przechowywane w celu zapewnienia odpowiedniej ścieżki audytu;
 - g) procedury zapewniające prawidłowe stosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych (zob. Rozdział 7);
 - h) procedury zapobiegania, wykrywania, zgłaszania, korygowania i ścigania nieprawidłowości (zob. Rozdział art. 11).
3. Audyt powinien być przeprowadzony zgodnie z krajowymi wymogami dotyczącymi audytu systemu, które mają ogólne zastosowanie w przypadku funduszy Unii Europejskiej lub Funduszy EOG/Norweskich. Systemy zarządzania i kontroli KIK, Instytucji Pośredniczących oraz Instytucji Płatniczej podlegają audytowi co najmniej raz.

Artykuł 9.2 Audyty Instrumentów Wsparcia

1. Audytor jest zobowiązany do zbadania i sformułowania wniosków w następujących kwestiach:
 - (i) dokładność, kompletność i prawdziwość sprawozdań;
 - (ii) legalność i prawidłowość wydatków;
 - (iii) istnienie, adekwatność i skuteczność systemu zarządzania i kontroli.
2. W wyjątkowych przypadkach Szwajcaria i Państwo Partnerskie mogą uzgodnić przeprowadzenie audytu zarówno prawidłowości finansowej, jak i systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o finansowe raporty z audytu zewnętrznego zgodnie z MSR.
3. Pierwsze audyty systemów zarządzania i kontroli Operatorów Programów zostaną, co do zasady, przeprowadzone przed dokonaniem pierwszej refundacji ze środków szwajcarskich w ramach Umowy Instrumentu Wsparcia, w odniesieniu, do którego Operator Programu przejmuje funkcje zarządzania i kontroli.
4. Do celów wskazanych w ust. 1 pkt (ii) zadeklarowane wydatki podlegają audytowi w oparciu o reprezentatywną próbę i, co do zasady, statystyczne metody doboru próby. Wielkość próby powinna być wystarczająca, aby umożliwić Instytucji Audytu sporządzenie ważnej opinii z audytu.

Na podstawie profesjonalnego osądu Instytucji Audytu można zastosować niestatystyczną metodę doboru próby, która zostanie odpowiednio uzasadniona w strategii audytu, zgodnie z przyjętymi międzynarodowymi standardami audytu oraz we wszystkich przypadkach, gdy liczba Projektów lub Komponentów Programu w danym roku jest niewystarczająca, aby umożliwić zastosowanie metody statystycznej.

Niestatystyczna metoda doboru próby obejmuje co najmniej 10% Projektów lub Komponentów Programu, dla których wydatki zostały zadeklarowane w ciągu roku, oraz co najmniej 15% wydatków, które zostały zadeklarowane w ciągu roku.

Artykuł 9.3 Strategia audytu i sprawozdawczość z audytów

1. Instytucja Audytu przygotowuje strategię audytu dla Programu Współpracy. Strategia audytu potwierdza między innymi niezależność funkcjonalną Instytucji Audytu, wyjaśnia

ocenę ryzyka, określa metodologię audytu, w tym progi istotności, metodę doboru próby dla audytów oraz orientacyjny plan audytów w celu zapewnienia równomiernego rozłożenia audytów w całym okresie realizacji.

2. Strategia audytu jest przekazywana Szwajcarii do zatwierdzenia w terminie dziewięciu miesięcy od dnia podpisania Umowy Ramowej. Strategia audytu jest aktualizowana co roku w miarę potrzeb i przekazywana do SCO do końca każdego roku kalendarzowego. Szwajcaria może wnieść swoje uwagi.
3. Instytucja Audytu przekazuje Szwajcarii, nie później niż do dnia 31 marca roku następującego po okresie sprawozdawczym, Roczne Sprawozdanie z Audytu przedstawiający wyniki audytów przeprowadzonych zgodnie ze strategią audytu, jak również działania podjęte w celu usunięcia braków. Struktura i treść Roczno­go Sprawozdania z Audytu jest zgodna z formularzem udostępnionym przez Szwajcarię. Podpisana opinia audytora stanowi załącznik do Roczno­go Sprawozdania z Audytu.
4. Okresem sprawozdawczym dla Roczno­go Sprawozdania z Audytu jest poprzedni rok obrotowy (trwający od 1 lipca do 30 czerwca), z wyjątkiem pierwszego sprawozdania. Pierwsze sprawozdanie obejmuje okres od dnia podpisania Umowy Ramowej do dnia 30 czerwca następnego roku.
5. Operatorzy Projektów i Operatorzy Programów w swoich Rocznych Sprawozdaniach z realizacji Instrumentów Wsparcia przedstawiają informacje na temat wszystkich audytów dotyczących ich Instrumentu Wsparcia przeprowadzonych w roku sprawozdawczym, ich głównych ustaleń oraz postępów we wdrażaniu ewentualnych działań naprawczych mających na celu usunięcie wykrytych niedociągnięć.
6. W Raporcie dotyczącym Roczno­go Programu Współpracy, KIK przedstawia informacje na temat wszystkich audytów na poziomie Państwa Partnerskiego przeprowadzonych w roku sprawozdawczym, głównych ustaleń z tych audytów oraz postępów we wdrażaniu ewentualnych działań naprawczych mających na celu usunięcie wykrytych niedociągnięć.
7. Wraz z przedłożeniem Końcowego Sprawozdania z realizacji Instrumentu Wsparcia Instytucja Audytu przekazuje Szwajcarii deklarację zamknięcia oceniającą zasadność wniosku o wypłatę salda końcowego wnioskowanego w Końcowych Sprawozdaniach z realizacji Instrumentów Wsparcia.

Artykuł 9.4 Dodatkowe audyty

1. Instytucja Audytu może przeprowadzać dodatkowe audyty dotyczące Programu Współpracy zgodnie z przepisami prawa Państwa Partnerskiego, na własny koszt. Instytucja Audytu informuje Szwajcarię o wnioskach i zaleceniach z takich audytów w swoim Roczno­ym Sprawozdaniu z Audytu.
2. Szwajcaria ma prawo przeprowadzić lub zlecić przeprowadzenie dodatkowych audytów, w tym audytów dotyczących zamówień publicznych, audytów śledczych audytów finansowych oraz w celu weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli. Obejmuje to prawo do przeprowadzenia przeglądu dokumentacji roboczej audytu Instytucji Audytu. KIK zapewni, aby audytorom towarzyszył odpowiedni personel, aby otrzymali oni niezbędną pomoc i nieograniczony dostęp do wszystkich informacji, dokumentów, osób, miejsc i obiektów mających znaczenie dla audytu, w trakcie realizacji Instrumentu Wsparcia oraz przez okres 10 lat po jego zakończeniu, zgodnie z okresem przechowywania dokumentacji określonym w art. 4.15 ust.1.

Rozdział 10 Monitorowanie i ewaluacja

Artykuł 10.1 Plan monitorowania i ewaluacji

1. KIK ustanawia kompleksowy plan monitorowania i ewaluacji, który zawiera wykaz planowanych wizyt monitorujących, jak również przeglądów i ewaluacji poszczególnych Instrumentów Wsparcia lub obszarów tematycznych. Ponadto plan uwzględnia ewaluację całego Programu Współpracy, która ma zostać przeprowadzona w latach 2026-2028.
2. KIK przedstawia swój plan monitorowania i ewaluacji w swoim pierwszym Rocznym Sprawozdaniu z realizacji Programu Współpracy.
3. W kolejnych Rocznych Sprawozdaniach z realizacji Programu Współpracy, KIK informuje Szwajcarię o wszelkich aktualizacjach i postępach w realizacji planu monitorowania i ewaluacji oraz przedstawia podsumowane wyniki ewaluacji przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym. Podczas spotkania rocznego KIK i Szwajcaria omawiają i uzgadniają postępy i planowanie.
4. KIK i Szwajcaria wspólnie ustalają konkretne Instrumenty Wsparcia, które będą monitorowane i/lub poddane ewaluacji po zakończeniu realizacji.

Artykuł 10.2 Wizyty monitorujące

1. KIK przeprowadza oparte na analizie ryzyka wizyty monitorujące na miejscu w celu monitorowania postępów w osiąganiu produktów i rezultatów zgodnie z uzgodnionymi wskaźnikami, wartościami bazowymi i docelowymi. KIK angażuje w takie wizyty, odpowiednio, niezbędnych ekspertów technicznych.
2. Niezależnie od monitoringu prowadzonego przez KIK i Instytucje Realizujące, Szwajcaria lub jakakolwiek osoba trzecia przez nią wyznaczona ma prawo do wizytowania Instrumentów Wsparcia, przeprowadzenia wszechstronnej oceny oraz otrzymania pełny dostęp do wszystkich dokumentów i informacji związanych z Instrumentami Wsparcia. SCO informuje KIK o każdej planowanej misji monitorującej z dwutygodniowym wyprzedzeniem. KIK zapewni, na żądanie, aby przedstawicielom Szwajcarii towarzyszył odpowiedni personel oraz aby udzielono im niezbędnej pomocy.

Artykuł 10.3 Ewaluacje przeprowadzane przez Państwo Partnerskie

1. Państwo Partnerskie zapewnia zasoby i wiedzę specjalistyczną niezbędne do przeprowadzenia ewaluacji na poziomie Programu Współpracy lub obszarów tematycznych.
2. Ewaluacje są przeprowadzane przez zewnętrznych ekspertów lub podmioty niezależne od KIK, Instytucji Płatniczej, Instytucji Pośredniczących oraz Instytucji Realizujących. Oceny będą przeprowadzane zgodnie ze standardami DAC/OECD.
3. Szwajcaria lub jakakolwiek strona trzecia przez nią wyznaczona, ma prawo do uczestniczenia we wszelkich ocenach zleconych przez Państwo Partnerskie, w szczególności tych realizowanych na poziomie Programu Współpracy, obszarów tematycznych lub Programów. Zakres i rodzaj uczestnictwa będzie każdorazowo uzgadniany, indywidualnie dla każdego przypadku, pomiędzy Państwem Partnerskim a Szwajcarią.
4. Państwo Partnerskie przekazuje do SCO odpowiedź zarządczą wraz z raportem z ewaluacji w ciągu trzech miesięcy od dnia zakończenia ewaluacji.

Artykuł 10.4 Ewaluacje przeprowadzane przez Szwajcarię

Szwajcaria ma prawo do przeprowadzania ewaluacji Programu Współpracy, wybranych sektorów lub określonych Instrumentów Wsparcia, w trakcie i po zakończeniu ich realizacji. W przypadku ewaluacji dokonywanych podczas wdrażania Programu Współpracy, KIK, na wniosek Szwajcarii, zapewni, aby ewaluatorom towarzyszył odpowiedni personel oraz aby otrzymali oni wszystkie potrzebne informacje, jak również niezbędną pomoc.

Rozdział 11 Nieprawidłowości

Artykuł 11.1 Definicja nieprawidłowości

1. „Nieprawidłowość” oznacza wszelkie naruszenie, umyślne lub wynikające z zaniedbania, ram prawnych Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej, określonych w art. 2 Umowy Ramowej, lub jakiegokolwiek postanowienia obowiązujących przepisów prawa lub innych przepisów, które doprowadziło lub mogłoby doprowadzić do naruszenia planowania lub realizacji Programu Współpracy i/lub spowodować jakąkolwiek szkodę finansową.
2. Nieprawidłowości mogą obejmować m.in. nieuzasadnione wykorzystanie funduszy, korupcję, kradzież, defraudację, oszustwo lub inne przestępstwa przeciwko mieniu, fałszowanie dokumentów, nienależne przyjęcie prezentu lub innej korzyści, niewyjaśniony konflikt interesów, naruszenie kodeksów postępowania, wykorzystywanie seksualne, nadużycia i molestowanie (SEAH)¹, zatajenie istotnych informacji, wykorzystanie i/lub ujawnienie informacji wrażliwych, naruszenie przepisów dotyczących zamówień publicznych. Drobne i niepowtarzające się błędy administracyjne wynikające z niezamierzonego zaniedbania nie stanowią Nieprawidłowości.

Artykuł 11.2 Obowiązki związane z nieprawidłowościami

1. KIK podejmuje wszelkie możliwe wysiłki w celu zapobiegania, wykrywania i usuwania Nieprawidłowości występujących w ramach Programu Współpracy. Wszelkie podejrzewane i faktyczne przypadki wystąpienia Nieprawidłowości są szybko i skutecznie analizowane oraz skutecznie usuwane, w tym poprzez dokonywanie korekt finansowych, które mogą być zasadne, zgodnie z art. 11.4.
2. KIK zapewnia, aby SEAH nie był tolerowany. KIK podejmuje wszelkie uzasadnione i odpowiednie działania w celu zapobieżenia SEAH jakiegokolwiek osoby związanej z Programem Współpracy przez pracowników KIK, zaangażowanych Instytucji oraz Instytucji Realizujących. KIK będzie odpowiednio reagować w przypadku pojawienia się doniesień o SEAH, zapewniając bezpieczeństwo osobie (osobom), których to dotyczy, oraz stosując zasady bezpieczeństwa, poufności, szacunku i niedyskryminacji.

KIK zapewni, aby wszelkie umowy z Instytucjami Realizującymi, które dotyczą realizacji Instrumentów Wsparcia, były zgodne z tymi zobowiązaniami.
3. Szwajcaria zastrzega sobie prawo do żądania podjęcia szczególnych i/lub dodatkowych działań w celu zapobieżenia, wykrycia i usunięcia Nieprawidłowości.

¹ Zgodne z rozporządzeniem UNGA A/RES/73/148 w odniesieniu do definicji molestowania seksualnego oraz biuletynem UNSG ST/SGB/2003/13 w odniesieniu do definicji wykorzystywania seksualnego i nadużyć.

4. KIK ustanowi mechanizm składania skarg, który jest w stanie skutecznie przyjmować, przetwarzać i podejmować decyzje w sprawie skarg dotyczących podejrzewanych lub faktycznych Nieprawidłowości w odniesieniu do Programu Współpracy.
5. Informacje o sposobie składania skarg są w widoczny sposób umieszczane na stronie internetowej KIK. Państwo Partnerskie i KIK podejmują odpowiednie środki w celu ochrony prywatności osób zgłaszających Nieprawidłowości.
6. Wszelkie skargi dotyczące podejrzewanych lub faktycznych Nieprawidłowości będą zgłaszane do SCO zgodnie z art. 11.3. KIK, przekazuje do SCO, na jego żądanie, listę wszystkich otrzymanych skarg.
7. KIK na wniosek Szwajcarii, rozpatruje skargi, które wpłynęły do Szwajcarii.
8. Państwo Partnerskie ponosi odpowiedzialność za wszelkie straty finansowe i/lub wszelkie inne szkody wynikające z nieprawidłowości, które wystąpiły w ramach Programu Współpracy.

Artykuł 11.3 Zgłaszanie Nieprawidłowości

1. KIK niezwłocznie zgłasza do SCO wszystkie podejrzewane lub faktyczne przypadki wystąpienia Nieprawidłowości, jeżeli zajdzie którykolwiek z następujących warunków:
 - a) Nieprawidłowość wiąże się z zarzutem działania lub zaniechania, który zgodnie z obowiązującym prawem stanowi przestępstwo;
 - b) Nieprawidłowość stanowi zagrożenie dla pomyślnej realizacji Programu Współpracy lub Instrumentu Wsparcia i/lub wskazuje na istotnie nieprawidłowe zarządzanie mające wpływ na wykorzystanie Pomocy Finansowej.
2. We wszystkich innych przypadkach KIK zgłasza nowe podejrzewane lub faktyczne Nieprawidłowości do SCO w okresach kwartalnych, tj. w ciągu dwóch miesięcy od zakończenia każdego kwartału.
3. W celu zgłoszenia podejrzewanych lub faktycznych Nieprawidłowości, KIK korzysta z udostępnionego przez Szwajcarię formularza sprawozdania. W uzupełnieniu do zgłaszania nowych Nieprawidłowości, KIK informuje SCO, poprzez aktualizację sprawozdania, o postępach czynionych i/lub środkach podjętych w celu zbadania i usunięcia uprzednio zgłoszonych Nieprawidłowości. Szwajcaria ma prawo w każdej chwili zażądać dodatkowych informacji na temat postępów czynionych w zakresie badania i usuwania Nieprawidłowości.
4. Dokumentacja dotycząca wszystkich zidentyfikowanych Nieprawidłowości jest przechowywana przez KIK. Na wniosek Szwajcarii, KIK niezwłocznie udostępni jej szczegółowe i udokumentowane informacje dotyczące Nieprawidłowości.

Artykuł 11.4 Korekty finansowe

1. Zgodnie z art.11.2, w przypadku wystąpienia Nieprawidłowości, KIK wyjaśnia, czy konieczne jest wycofanie finansowania z odpowiedniego Instrumentu Wsparcia (korekta finansowa). Jeżeli jest to konieczne, KIK ustala kwotę korekty finansowej, stosując zasadę proporcjonalności, z uwzględnieniem szczególnych okoliczności oraz, w szczególności, charakteru i wagi stwierdzonej Nieprawidłowości. W tym kontekście KIK bierze również pod uwagę wpływ Nieprawidłowości zarówno na dany Instrument Wsparcia, jak i na Instytucję Realizującą, a także na reputację Szwajcarii.

2. Zanim planowana korekta finansowa zostanie zastosowana, KIK poinformuje o niej Szwajcarię. Jeżeli Szwajcaria nie zgodzi się z proponowaną korektą finansową, podejmie rozmowy z KIK w terminie jednego miesiąca od otrzymania informacji o korekcie. KIK uwzględni zastrzeżenia Szwajcarii.
3. Jeżeli kwota uzgodnionej korekty finansowej została już zapłacona przez Szwajcarię, kwota korekty finansowej zostanie odliczona od kolejnego Wniosku o Refundację dla danego Instrumentu Wsparcia. Jeżeli nie będzie to możliwe, Państwo Partnerskie zwróci Szwajcarii kwotę korekty finansowej w ciągu trzech miesięcy od daty decyzji o korekcie finansowej.

Rozdział 12 Działania naprawcze podejmowane przez Szwajcarię

Artykuł 12.1 Przyczyny podejmowania działań naprawczych

Szwajcaria jest uprawniona do podjęcia odpowiednich działań naprawczych zgodnie z art. 12.2 jeżeli wystąpi jedno lub więcej z poniższych zdarzeń:

- a) w przypadku podejrzewanych lub faktycznych Nieprawidłowości, zgodnie z definicją podaną w art. 11.1, zidentyfikowanych albo przez Państwo Partnerskie, albo przez Szwajcarię;
- b) w przypadku istotnych braków w systemach zarządzania i kontroli ustanowionych przez Państwo Partnerskie dla Programu Współpracy;
- c) w przypadku istotnych braków w zarządzaniu Instrumentem Wsparcia;
- d) w przypadku braku informacji, sprawozdań i dokumentów wymaganych postanowieniami Rozdziału 4, Rozdziału 7, Rozdziału 9 oraz Rozdziału 10;
- e) w przypadku braku zwrotu kosztów przez Państwo Partnerskie w związku z jakimkolwiek rodzajem pomocy udzielonym Państwu Partnerskiemu i/lub finansowaniem w ramach Pomocy Finansowej zgodnie z art. 11.4;
- f) w przypadku nieprzekazania lub przekazania niekompletnych informacji na temat skarg i Nieprawidłowości, o które Szwajcaria zwróciła się zgodnie z art. 11.3;
- g) w przypadku naruszenia lub potencjalnego naruszenia podstawowych wartości europejskich takich jak zasady demokracji, praworządności, pluralizmu politycznego, praw człowieka, godności ludzkiej i podstawowych wolności, bądź ogólnych zasad wymienionych w art. 2.3, przez Instrument Wsparcia lub organ władzy krajowej, Instytucję Realizującą lub jakikolwiek inny podmiot zaangażowany w realizację Instrumentu Wsparcia;
- h) w przypadku opóźnień w realizacji Instrumentu Wsparcia, uniemożliwiających pełną realizację Instrumentu Wsparcia w okresie kwalifikowalności, o którym mowa w art. 4 ust. 3 Umowy Ramowej;
- i) w przypadku jakiegokolwiek innego istotnego naruszenia ram prawnych mających zastosowanie do Szwajcarskiej Pomocy Finansowej.

Artykuł 12.2 Działania naprawcze

1. Jeśli wystąpi jedno lub kilka ze zdarzeń wskazanych w art. 12.1, Szwajcaria będzie uprawniona do podjęcia między innymi następujących działań:
 - a) zawieszenia lub wstrzymania zwrotu kosztów w trybie natychmiastowym;

- b) zalecenia Państwu Partnerskiemu wstrzymania płatności w ramach Programu Współpracy;
 - c) wystąpienia o zwrot wypłaconych refundacji na każdym etapie danego Instrumentu Wsparcia;
 - d) anulowania całości lub części Pomocy Finansowej.
2. Szwajcaria poinformuje KIK w formie pisemnej o zamiarze podjęcia działań zgodnie z ust. 1. Z wyjątkiem pilnych przypadków, przed podjęciem przez Szwajcarię ostatecznej decyzji w sprawie podejmowanych działań KIK przysługuje prawo do przedstawienia swojej opinii.
 3. Jeżeli Szwajcaria zażąda zwrotu środków zgodnie z ust. 1 lit. c, Państwo Partnerskie dokona zwrotu na rzecz Szwajcarii kwoty, której to dotyczy, w ciągu trzech miesięcy od otrzymania takiego żądania od Szwajcarii.

Rozdział 13 Informacja i komunikacja

Artykuł 13.1 Rozpowszechnianie informacji w Państwie Partnerskim

1. Państwo Partnerskie szeroko rozpowszechnia informacje na temat Programu Współpracy wśród społeczeństwa. Opinie publicznej w Państwie Partnerskim przekazywane są ogólne informacje o Programie Współpracy, finansowaniu udzielanym przez Szwajcarię, jak również o Instrumentach Wsparcia i ich rezultatach.
2. Całość komunikacji związanej z Programem Współpracy będzie zgodna z Podręcznikiem Komunikacji i Informacji przekazanym przez Szwajcarię.

Artykuł 13.2 Obowiązki Krajowej Instytucji Koordynującej

Obowiązki KIK w obszarze komunikacji są następujące:

- a) opracowanie koncepcji komunikacji i przedstawienie jej Szwajcarii w pierwszym Rocznym Sprawozdaniu z realizacji Programu Współpracy;
- b) koordynowanie i wspieranie wszystkich działań komunikacyjnych dotyczących Programu Współpracy w Państwie Partnerskim;
- c) publikowanie informacji zawartych w Podręczniku Komunikacji i Informacji w języku lub językach Państwa Partnerskiego oraz w języku angielskim na stronie internetowej poświęconej Programowi Współpracy lub po uzgodnieniu ze Szwajcarią na stronie internetowej KIK;
- d) dostarczanie materiałów informacyjnych oraz profesjonalnych zdjęć i filmów do działań komunikacyjnych w Szwajcarii;
- e) zapewnienie, aby Instytucje Realizujące wypełniały swoje zobowiązania wynikające z art. 13.3;
- f) zapewnienie, aby logo Szwajcarskiego Programu Współpracy i logo Konfederacji Szwajcarskiej były prawidłowo stosowane we wszystkich materiałach informacyjnych i komunikacyjnych związanych z Programem Współpracy;
- g) informowanie Szwajcarii o nadchodzących wydarzeniach z wyprzedzeniem umożliwiającym jej ewentualne uczestnictwo w tych wydarzeniach;

- h) zorganizowanie, w porozumieniu ze Szwajcarią, imprezy inauguracyjnej i zamykającej Program Współpracy, która będzie miała szeroki zasięg i będzie dostępna dla szerszej publiczności.

Artykuł 13.3 Obowiązki Instytucji Realizujących

1. Instytucje Realizujące zapewniają, aby wszyscy beneficjenci byli świadomi wsparcia udzielanego w ramach Szwajcarskiego Programu Współpracy.
2. Instytucje Realizujące zapewnią, aby informacje o wsparciu udzielanym przez Szwajcarię były wyraźnie widoczne na wszystkich placach budowy, obiektach fizycznych i na infrastrukturze, jak również w publikacjach i innych materiałach informacyjnych dotyczących Instrumentu Wsparcia i Programu Współpracy.
3. Każda Instytucja Realizująca zaplanuje i wdroży działania promocyjne obejmujące co najmniej wydarzenie rozpoczynające i zamykające każdy Projekt i Program. Działania promocyjne zostaną opisane we wniosku dotyczącym Instrumentu Wsparcia. Linia budżetowa na działania promocyjne zostanie włączona do budżetu Instrumentu Wsparcia.

Rozdział 14 Postanowienia końcowe

Niniejsze Regulacje są udostępniane każdemu Państwu Partnerskiemu przed podpisaniem Umowy Ramowej.

Artykuł 14.1 Zmiany

1. Niniejsze Regulacje mogą zostać zmienione przez Organy Właściwe w Szwajcarii, o których mowa w art. 6 ust. 2 Umowy Ramowej. Wszelkie zmiany niniejszych Regulacji będą podlegały uprzednim konsultacjom z Państwem Partnerskim.
2. Szwajcaria będzie przekazywać zmienioną wersję niniejszych Regulacji każdemu Państwu Partnerskiemu co najmniej na 30 dni przed wejściem w życie takich zmian.

Artykuł 14.2 Odstępstwo

1. Szwajcaria może w szczególnych przypadkach i w odpowiedzi na wyjątkowe lub nowe okoliczności uzgodnić z Państwem Partnerskim odstępstwo od stosowania jakichkolwiek szczególnych postanowień niniejszych Regulacji lub jakichkolwiek wytycznych przyjętych przez Szwajcarię w przypadku, gdy będzie to niezbędne dla osiągnięcia wyników Programu Współpracy i/lub konkretnego Instrumentu Wsparcia.
2. Przed wyrażeniem zgody na zastosowanie odstępstwa Szwajcaria przeprowadzi weryfikację tego, czy zmiana danego postanowienia niniejszych Regulacji nie byłaby właściwsza.